

INDIJA NEREMS KOMUNISTINĖS KINIJOS

DU LATVIAI LAIVELIU PASIEKĖ KALIFORNIJOS PAKRAŠČIUS

Vyriausybė rengiasi aprėžti televizijos, radijo priimtuvų ir šaldytuvų gamybą

SAN PEDRO, Cal., sp. 27 d. — Du latviai pasigamino 29 pėdų ilgio laivelį ir pasiekė Kalifornijos pakraščius. Pakraščių sargai juos sulaukė San Pedro uoste.

Jiedu jau nukeliavo 10,000 mylių, kad galėtų pabėgti nuo baisaus komunistų teroro. Sovietų karo jėgos okupavo Latviją, o sovietų policija be jokios atodairios siaučia Latvijoje ir kituose Pabaltijo kraštuose.

Atbėgusieji latviai pasakoja, kad savo laiku jiedu veikė po grindyse ir vedė kovą prieš okupantus. Vėliau jiems pavyko pasiekti Švediją, kur jie įsigyjo laivelį ir išplaukė į vakarus. Abu latviai prašo JAV vyriausybę duoti jiems tremtinių teises ir leisti apsigyventi Amerikoje. Pakraščių sargai sulaukė drąsius keleivius, kol išaiškins, kas jie tokie yra ir kokia yra jų teisė padėtis.

ŽALIAVOS REIKALINGOS KARO MEDŽIAGAI

WASHINGTON, D. C. — Vyriausybė rengiasi aprėžti televizijos ir radijo priimtuvų, šaldytuvų ir kitų namams reikalingų priemonių gamybą.

Gamybos vadovybė sako, kad karo pramonei reikalingas nikelis, varis, aliuminijus ir kitos žaliavos.

Pramonininkai turės tenkintis mažesniu šių žaliavų kiekiu. Tuo tarpu dar nieko nenutarta, bet apskaičiuojama, kad pramonininkai turės sumažinti gamybą bent 80%.

PLIENAS EIS VAGONŲ STATYBAI

Pramonės vadovybė įsakė plieno bendrovėms kiekvieną mėnesį pagaminti 10,000 vagonų reikalingo plieno.

Pramonininkai apskaičiavo, kad kiekvieną mėnesį vien tik vagonų statybai teks skirti 300,000 tonų plieno. Gyvento-

jų reikalams eis žymiai mažesnis plieno kiekis.

Kitas įsakymas liepia duoti reikalingus plieno kiekius karo pramonę remiančiai pramonei. Tatai reiškia, kad aliejaus, kasyklų ir žemės ūkio gamybai reikės skirti daugiau plieno.

UŽDRAUDĖ ŠALINTI KOMUNISTUS NUO LAIVŲ

Admirolas Adolphus Staton šiandien pareiškė, kad praeito karo metu pats prezidentas Rooseveltas uždraudęs laivyno vadovybei pašalinti įtartinus laivų radijo technikus.

Tuometinis laivyno sekretorius Frank Knox pasakė grupei karininkų, kad pats prezidentas neleidžia imtis šių apsaugos priemonių ir kad reikią įstatymo klausyti.

Sekretorius bandęs gauti šį įsakymą raštu, keliais atvejais kalbėjęs su Rooseveltu, bet jis atsiskaitęs bent vieną žodį tuo reikalu rašyti.

AUSTRIJOJ RUSAI NEIŠLEIDŽIA JAVŲ IŠ SAVO ZONOS

Gen. Eisenhower sutiks vadovauti Europos armijai, jei prezidentas Trumanas įsakys

VIENA, Austrija, sp. 27 d. — Sovietų karo vadovybė neišleidžia javų iš savo zonos ir Vakarų ir Pietų Austrijos sritys.

Paaikškėjo, kad įsakymas jau veikia pusantro mėnesio. Sovietų zona yra didžiausias Austrijos javų aruodas, iš tos sritys visą laiką mityna Viena ir kitos Austrijos provincijos.

Sovietų karo vadai sako, kad jie turi rūpintis savo zonos gyventojais, nemori, kad jiems tektų badauti. Vakarų sąjungininkai mano, jog tai yra tikrai išsiskindėjimas.

Komunistai teis Noel H. Fieldą

BERLYNAS. — Komunistų spauda skelbia, kad netolimoje ateityje bus pradėta nagrinėti "Amerikos šnipo Noel H. Fieldo byla".

Kaip žinome, Noel Field 1949 metais pabėgo iš JAV. Jis dirbo valstybės departamente. Kada patyrė, kad išaiškinti jo santykiai su Maskvos agentais, tai dingio.

Buvo žinių, kad jis pasiekė Pragę. Kur jis iš ten išvažiavo — niekas nieko nežino. Fieldo brolis išvyko jo ieškoti, bet ir jis Lenkijoje dingio.

— Šiais metais Australijoje smarkiai lyjo. Visa eilė išdžiūvusių ežerų vėl pražiūrėjo.

Gen. Eisenhower vadovaus kariuomenei

WASHINGTON, D. C. — Šiandien niekas neabejoja, kad gen. Dwight D. Eisenhower vadovaus Atlanto Sąjungos valstybių karo jėgoms Vakarų Europoje.

Šiandien jau viešai paskelbta, kad Washingtonian suvažiavę karo vadai nutarė prašyti skirti Eisenhowerį šioms pareigoms. Kanados karo ministeris pareiškė, kad jis nematęs kito žmogaus, kuris galėtų geriau atlikti šį darbą.

Sekretorius Marshall ir gen. Bradley patarę prezidentui skirti gen. Eisenhowerį.

EISENHOWER TARSIS SU PREZIDENTU

Gen. Eisenhower šiandien pareiškė spaudos atstovams, kad jis sutiksias eiti kariuomenės vado pareigas, jei prezidentas Trumanas įsakys.

Jis dar neišėjęs atsargon, todėl ir turės klausyti vyriausio karo vado įsakymo. Generalas pastebėjo, kad jis įsakymą noriai pildysias.

Rytoj gen. Eisenhower bus Washingtonė ir tarsis su prezidentu Trumanu.

— Kolumbijos liberalų partija nutarė boikotuoti ateinančių metų birželio mėnesio rinkimus.

Marinų divizija Wonsane

JAV marinų divizija lipa Wonsan pakraščiuose. Vandenys buvo nusėti sovietų minomis, bet nukentėjo tik vienas marinas, kuriam išsinarino petys. Visi kiti laimingai pasiekė krantus ir nužygiavo į fronto linijas.

Anglijoj negali daug pasipelnyti

LONDONAS. — Praeitais metais Anglijoje tikėtai 86 asmenys turėjo teisę pasilikti 16,800 dolerių (6,000 svarų) pelno. Prieš karą tokių žmonių skaičius krašte siekė 6,560.

Oficialios statistikos žinios sakė, kad žmogus turi uždirbti bent 241,640 dolerių ir metus, jei, sumokėjęs valstybės mokesčius, jam dar lieka 16,800 uždarbio.

Stambias sumas uždirbusieji britai iš kiekvieno uždirbto svarų (\$2.80) valstybei turi sumokėti \$2.73.

Panama nepirks rusiškų vėžių

BALBOA, Panama. — New Yorko bendrovė atsiuntė į kanalą zoną didoką kiekį rusiškų vėžių. Ant didelių skardinių angliška užrašyta, jog tai yra sovietų Sąjungos produktai.

Viena bendrovė nupirko 10 didelių dėžių už 300 dolerių. Bet netrukus buvo išaiškinta vėžių kilmė.

Uosto darbininkai ir spauda ėmėsi priemonių sustabdyti sovietų gamybos vėžių pardavinėjimą Panamoje.

— Komunistinė Varšuvos valdžia paskyrė Kazimierz Jasinski savo ambasadorium Maskvoj.

— Vokietijos ir Austrijos provincijos penktadienį buvo apklotos storokiu sniegu klotu.

— Vakar Švedijos karalius Gustavas neteko sąmonės. Nelaimė įvyko ministerių kabineto posėdžio metu, kuriam karalius pirmininkavo. Karalius nuvežtas į ligoninę.

— Elektros darbininkai lapkričio 9 dieną pradės streiką, jei nepavyks susitarti dėl algų. Pranešama, kad telefonų darbininkai neperžengs pikietininkų linijos.

— JAV užsiregistravo 21,101 gydytojai.

"NAUJIENŲ"

raštinė atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vak., šeštadienį nuo 9 iki 12-tos dienos, sekmadienį uždaryta.

Vėliausios žinios

— Indijos premjeras įsakė ambasadoriui prie Peipingo valdžios pareikšti protestą dėl įsiveržimo į Tibetą. Indijos vyriausybė ir gyventojai jaučiasi apgauti. Peipingo vyriausybė vedė dvišalę politiką. Komunistai prašė Nehru tarpininkauti, o patys ruošėsi invazijai.

— Jei komunistai pavergs Tibetą, tai susidarys didelės pavojus visai Indijai, sako Indijos kariuomenės štabas.

— Komunistinė Kinija apgaudo Indiją dėl Tibeto. Susitarta, kad Dalai Lamas atstovus atvyktų į Peipingą ir tartųsi apie abiejų valstybių santykius. Kada jis norėjo važiuoti iš Indijos į komunistų valdomą Kiniją, tai Peipingo valdžia pareikalavo, kad Tibetą atstovai važiuotų per Hong Kongą. Tibetui teko prašyti ir ilgai laukti vizų iš britų. Dabar, kada vizos jau gautos, ir Tibeto atstovai atvyko į Kalkutą uostą, komunistai nutraukė derybas ir įsiveržė į Tibetą. Indija jau netarpininkaus Kinijos komunistams.

— Lapkričio 4 d. St. Louis mieste prezidentas Trumanas pasakys rinkiminę kalbą. Ji bus transliuojama svarbesnėmis radijo stotimis. Sakoma, jog tai bus vienintelė prezidento rinkiminė kalba.

— Jungtinių Tautų kariuomenės vadovybė netiki, bet fronte esantieji kariai ir jauniesni karininkai yra įsitikinę, kad Šiaurės Korėjoje yra apie 40,000 Kinijos komunistų. Šiandien susirėmimų metu žuvo didelis kiniečių skaičius.

— Premjeras Kim Il Sung įsakė iki mirties ginti Sinuijų sritį. Aiškėja, kad toje vietoje yra galinga užtvanka ir elektros jėgainė, gaminanti energiją Mandžūrijos pramonei ir rusų okupuotam Dairen uostui.

— Komunistai yra pasiryžę ginti užtvankas.

— Jei S. Korėjoje būtų 40,000 kiniečių, jie nepajėgs pastoti kelio 170,000 Jungtinių Tautų armijai, kuri yra geriau ginkluota negu kiniečiai.

— Vakar Šiaurės Korėjos kalnuose iškrito pirmasis sniegas. Kareiviai, dėvį tikrai vasarinius drabužius, smarkiai šyla.

Gerina Isfahano srities ūkius

TEHERAN, Iranas. — Premjeras Razmara įsakė pradėti programą Isfahano provincijos žemės ūkiui gerinti.

Isfahano gyventojai buvo nepatenkinti padėtimi. Jie vartojo senus ūkininkavimo metodus ir negalėjo išmisti. Irano vyriausybė pasirašė sutartį su JAV. Teknikas Franklin S. Harris vadovaus žemės ūkio stočiai, kurioje Isfahano gyventojai galės pasimokyti, kaip vartoti naujus ūkininkavimo metodus.

Premjeras Razmara patarė parlamentui nekaltinti užsienių dėl įvairių krašto negerovių, bet imtis konkrečių žingsnių reikalingams gerinti.

Vietnam nori nepriklausomybės

SAIGON, Indokinija. — Premjeras Tran Van Huu reikalauja, kad Vietnamui būtų duota pilna nepriklausomybė.

Jis tvirtina, kad tada labai greitai pasibaigtų dabartinės kovos. Jam atrodo, kad susitarimai su Prancūzija kenkia kraštui, duoda priešui labai svarbų kovos įrankį.

Vietnamo vadai kreipėsi į JAV, kaip stipriausią demokratinių valstybę, kad pagelbėtų kraštui atgauti nepriklausomybę. Hun sako, kad nepriklausoma Vietnam daug greičiau sumuštų komunistus.

— Amerikos laivynas gaus 334 laivus. Vieni laivai velkami iš uostų ir ruošiami plaukiojimui, o kiti statomi nauji. Ypačiai sparčiai narlaivių statyba.

— Penktadienį Korėjos komunistams pavyko nūmušti 2 JAV marinų lėktuvus. Vienas lakūnas žuvo, o kitą pavyko ištraukti iš jūros.

— JAV mariniai sako, kad už frontėje yra daugiau komunistų negu priešakyje. Pradėjus šalti, ginkluotos komunistų gaujos, tarytum susitarusios, pradėjo leistis iš kalnų.

— Filipinų ir kai kurių Pietų Amerikos valstybių atstovai prašo Jungtines Tautas baigti diplomatinį boikotą diktatoriui Franko.

PREMJERAS NEHRU SUŠAUKĖ SPECIALŲ KABINETO POSĖDĮ

Vyriausybė ir gyventojai pasipiktinę komunistų įsiveržimu į Tibetą

NEW DEHLI, Indija, sp. 27 d. — Indijos vyriausybė labai nustebusi paskelbtomis komunistinės Kinijos ir Sovietų Sąjungos žiniomis apie įsiveržimą į Tibetą.

Jeigu žinios apie įsiveržimą pasitvirtins, tai Indija nerems Peipingo vyriausybės pastangų patekti į Jungtines Tautas, sako oficialus vyriausybės pranešimas. Indijos vyriausybė nori gauti oficialų patvirtinimą apie įsiveržimą.

Niekas pačioje Indijoje neabejoja apie komunistų karo jėgų įsiveržimą į Tibetą. Tibeto pasienyje esantieji Indijos pareigūnai praneša, kad Kinijos karo jėgos jau yra Tibeto teritorijoje. Priešakiniai komunistų daliniai šiandien jau nužygiavo 150 mylių. Svarbesniuose tarpekliuose komunistai paliko didokus garnizonus, kad niekas negalėtų pastoti kelio krašto gilumon įsiveržusiems dalinims.

Premjeras Jawaharlal Nehru šiandien sušaukė specialų kabineto posėdį. Įsiveržimas į Tibetą turi nepaprastai didelės svarbos Indijai. Kol Tibetas nebuvo komunistų rankose, ilga Indijos siena buvo saugi, niekas jos neperžengs, bet kada Tibetas taps pateks į komunistų rankas, tai tada Indijai teks saugoti sieną.

Be to, komunistinė Peipingo valdžia sulaužė Indijai duotus pažadus. Atrodo, kad komunistai pasidavė nesiveržti į Tibetą ir nesimėti kitų veiksmų, jei Indija remsianti komunistinės valdžios pastangas patekti į tarptautinę organizaciją. Premjeras Nehru pripažino Peipingo valdžią ir nutraukė ryšius su legalia Kinijos vyriausybe. Indija keliais atvejais reikalavo priimti komunistinę Kiniją į J. Tautas. Kaip saugumo taryboje, taip kitų organizacijų posėdžiuose Indijos atstovai remdavo Sovietų Sąjungos poziciją ir reikalavdavo pripažinimo rusų primestos valdžios Kinijai.

Nehru nustebino Peipingo valdžios elgesys. Pats premjeras ir jo skirti pareigūnai stengėsi tarpininkauti tarp Peipingo valdžios ir Tibeto. Tie pasitarimai dar nėra baigti. Šiomis dienomis į New Dehli turėjo atvykti nauja Tibeto delegacija pasitarimams. Tuo tarpu Kinijos komunistai pasiuntė Tibetui ultimatumą ir gerai paruoštas karo jėgas.

Maskvos radijas kartoją "Tass" paruoštas žinias apie Kinijos komunistų karo jėgų kecionę į Tibeto kalnus. Maskva pasakoja, kad tibetiečiai nesigina. Jie leidžia komunistų daliniams lipti į kalnus.

JAV KARO VADAI NETIKI, KAD KINJA KISTŪSI Į KORĖJĄ

Rasti kiniečiai, bet iki šio meto dar nerasti Kinijos komunistų daliniai

SEOUL, Korėja, sp. 27 d. — Paskutinėmis 3 dienomis korėjiečiai tvirtina, kad į Šiaurės Korėją įsiveržė Kinijos kariuomenės daliniai.

Užvakar nelaisvėn paimtas kinietis pasakojo, kad Jalu upe perplaukė 20,000 kiniečių, o šiandien nelaisvėn paimtas kinietis tvirtina, kad Korėjoje jau yra 30,000 Kinijos komunistų.

Amerikos karo vadovybė patvirtina šiuos kiniečių pasakojimus, bet iki šio meto ji nerado jokių Kinijos komunistų kariuomenės dalinių pėdsakų.

— Amerikos laivynas gaus 334 laivus. Vieni laivai velkami iš uostų ir ruošiami plaukiojimui, o kiti statomi nauji. Ypačiai sparčiai narlaivių statyba.

— Penktadienį Korėjos komunistams pavyko nūmušti 2 JAV marinų lėktuvus. Vienas lakūnas žuvo, o kitą pavyko ištraukti iš jūros.

— JAV mariniai sako, kad už frontėje yra daugiau komunistų negu priešakyje. Pradėjus šalti, ginkluotos komunistų gaujos, tarytum susitarusios, pradėjo leistis iš kalnų.

— Filipinų ir kai kurių Pietų Amerikos valstybių atstovai prašo Jungtines Tautas baigti diplomatinį boikotą diktatoriui Franko.

— Amerikos laivynas gaus 334 laivus. Vieni laivai velkami iš uostų ir ruošiami plaukiojimui, o kiti statomi nauji. Ypačiai sparčiai narlaivių statyba.

— Penktadienį Korėjos komunistams pavyko nūmušti 2 JAV marinų lėktuvus. Vienas lakūnas žuvo, o kitą pavyko ištraukti iš jūros.

— JAV mariniai sako, kad už frontėje yra daugiau komunistų negu priešakyje. Pradėjus šalti, ginkluotos komunistų gaujos, tarytum susitarusios, pradėjo leistis iš kalnų.

— Filipinų ir kai kurių Pietų Amerikos valstybių atstovai prašo Jungtines Tautas baigti diplomatinį boikotą diktatoriui Franko.

— Amerikos laivynas gaus 334 laivus. Vieni laivai velkami iš uostų ir ruošiami plaukiojimui, o kiti statomi nauji. Ypačiai sparčiai narlaivių statyba.

— Penktadienį Korėjos komunistams pavyko nūmušti 2 JAV marinų lėktuvus. Vienas lakūnas žuvo, o kitą pavyko ištraukti iš jūros.

— JAV mariniai sako, kad už frontėje yra daugiau komunistų negu priešakyje. Pradėjus šalti, ginkluotos komunistų gaujos, tarytum susitarusios, pradėjo leistis iš kalnų.

— Filipinų ir kai kurių Pietų Amerikos valstybių atstovai prašo Jungtines Tautas baigti diplomatinį boikotą diktatoriui Franko.

SUSIREMIMAI UNSAN FRONTO RUOŽE

Šiandien ryte įvyko keli susirėmimai Unsan fronto ruože. Šiaurės Korėjos komunistų jėgos puolė pirmyn žygiuojančius korėjiečius.

Korėjos karo jėgoms pavyko praplėsti Chosan srityje užimtą pasienio ruožą. Bet tenka konstatuoti, kad Onjong miestelio srityje reikėjo kovoti ištisą dieną. Pakchon miestelio srityje Jungtinių Tautų karo jėgos persikėlė per upe.

Išvairiose Pietinės Korėjos vietose šiandien nuo kalnų nusiėjo ginkluoti ir išalkę komunistų būriai. Jie reikalauja maisto.

PATARIA ATSTATYTI IŠ- GRIAUTĄ KRASTĄ

Pastebėta, kad šiomis dienomis kilo keli nesuspatingai tarp JAV ir Pietų Korėjos karininkų.

Korėjos krašto apsaugos ministeris pareiškė, kad korėjiečiams teko vesti pačias sunkiausias kovas, susirėmimų metu žuvo daugiausia korėjiečių. Kai kurie Korėjos karininkai atsisakė klausyti štabo nurodymų. Šį klausimą bandys išaiškinti ir išsprendi.

Tuo tarpu Pietų Korėjos prezidentas Rhee kviečia krašto gyventojus imtis ūkio atstatymo darbų, nelaukti paramos iš užsienio, nes dar nežinia kada ji ateis.

ZINIOS IŠ ANGLIJOS

Rašo J. J-TIS.

Valio. mūsų "Vilnius"!

Spalio mėn. 14 d. Halifaxe įvyko įdomios krepšinio rungtynės tarp mūsų vicemėistrio "Vilniaus" ir Leeds universiteto studentų rinktinės, kuri skaitoma viena iš geriausių Anglijoje. Tačiau mūsų "Vilnius" irgi ne "pėsčias", — visą laiką rungtynes vedė, o svečiai tik lygino. Pirmas puslaikis baigėsi 19:16 "Vilniaus" naudai, ir rungtynes laimėjo rezultatu 46:36 "Vilniaus" komanda.

Lietuviai gėrisi savaisiais krepšinio vienetais, kurie žengia visur be pralaimejimų. Tikrai stebėtina, kad mūsų krepšinininkai, neturėdami laiko ir sąlygų dažnesnėms treniruotėms "sūtvario" visus varžovus. Anglijos lietuvių sportininkų vienetai veikia organizuoti Sporto Sąjios rėmuose, kuri nors ir tuščių kišenių, bet sugeba puikiai lietuvių sportinį gyvenimą tvarkyti.

Išėjo naujas žurnalas — Akiratis

Anglijoje šiomis dienomis pasirodė naujas žurnalas pažymėtas rugsėjo mėn. data — "Akiratis". Žurnalas 40 pusl. dydžio, spausdintas rotatoriumi. Techniškas darbas atliktas labai blogai. Apie žurnalą susisipietę ne gausios žurnalistinės pajėgos, todėl jame pateikti daugiausia versliniai raštai. Žurnalas žada pasirodyti kas mėnesis ir nusistatęs būti "grynai nepartinis". Redaguoja P. Klezas, 64, Laburnum Rd., Lowton, N. Warrington, England. Atskiras Nr. kainuoja 2 šlg. 6 p. arba 40 ct. Linkėtina žurnalui puikiosios sėkmės ir likti Didž. Britanijoje kiekvieno tautiečio artimiausiu būdu.

Ką veikia leidykla "Pradalge"

Pernai įkurtoji žurnalisto K. Barėno pastangomis knygu leidykla "Pradalge" jau yra išleidusi VI. Šlaito eilėraščių rinkinį "Žmogiskosios Psalmės" ir R. Spalio feljetonus "Trylika nelaimių". Baigiamas spausdinti J. Steibeko "Vyrai ir pelės". Be to, pradėta spausdinti ir Didž. Britanijos Lietuvių Sąjungos leidžiama Br. Daubaro parašyta knyga "Išpirktoji mirtis". Visas minėtas knygas spausdina lietu-

vio spaustuve "Nida", Coventry. Norintiems įsigyti "Pradalgės" išleistas knygas reikia kreiptis: K. Barauskas, 12 Mayfield Rd., Eccles, Manchester, England.

Pasibaigė Darbo Partijos konferencija

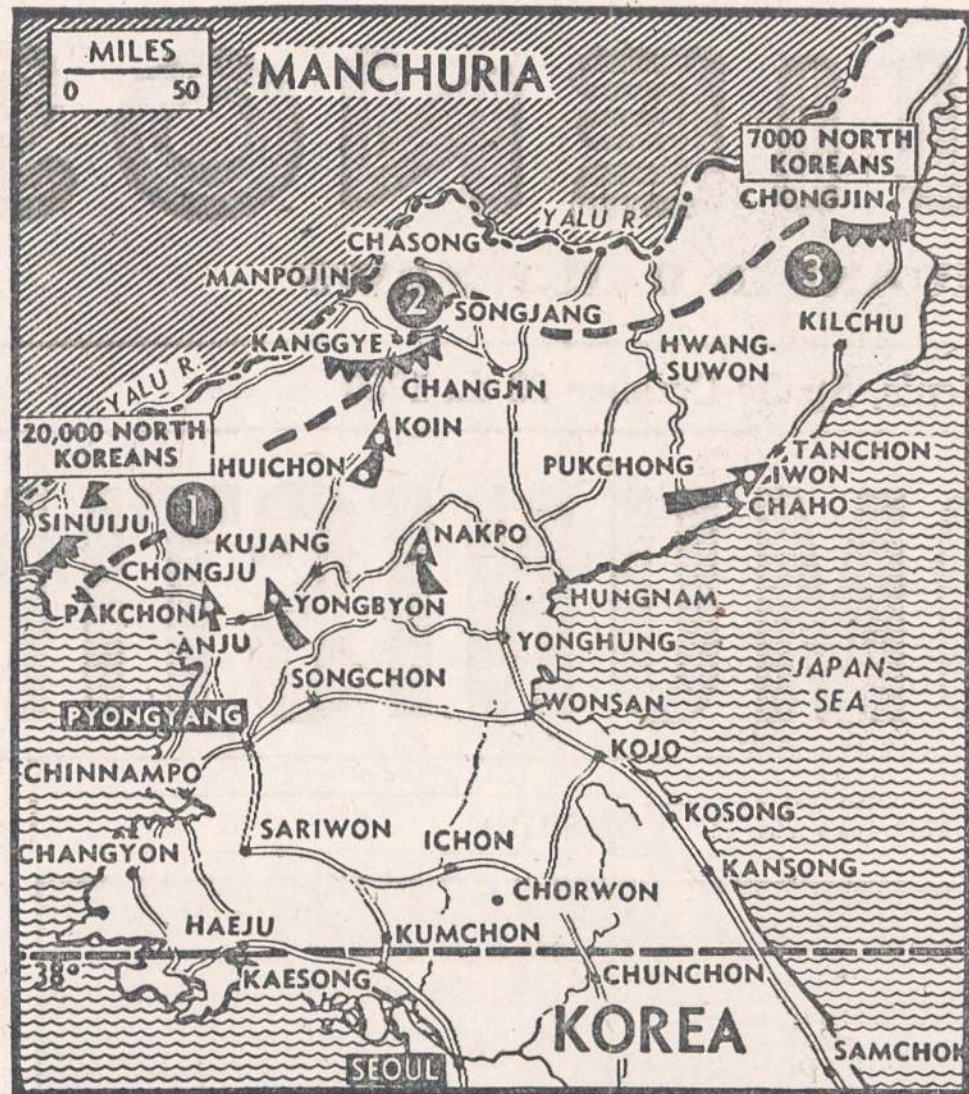
Siemtinė Darbo Partijos konferencija įvyko Margate, kuri užtruko ketelį dienų. Konferencija apsvaistė daugybę labai aktualių vidaus ir užsienio politikos klausimų. Joje paaiškėjo, kad Darbo Partija jau yra įgyvendinusi didelę dalį savo nusistatytos programos, tačiau dar didesnė pusė jos laukia savo eilės. Socialinis teisingumas yra pastatytas labai aukštai, tačiau toks, koks būtų geriausias valstybei ir visai tautai dar neatšiekta. Svarbiausias stabdis krašto gerbūviui pakelti yra tas, kad dar apie 70% krašto kapitalo yra keliasdešimties žmonių rankose. Tarptautinei būklei vis einant į kritiškesnę padėtį, neišvengiamai turėjo būti suspartinta ir paruoštas, kuri pareikalavo nemažai pinigų. To pasiekti paskutiniu laiku pabrango pragyvenimas ir teko sumažinti kaip kurių racionuojamų produktų normas. Uždarbių pakėlimas sunkiai beįmanomas. Tikimasi, kad laiko padėties verčiamų sąlygų reikšmę įvertins darbininkija ir visa britų tauta.

Grįžęs iš New Yorko užs. reikalų min. E. Bevin užsienio politikos klausimais konferencijai padarė pranešimą. Konferencija vieningai pritarė valdžios vedamai užsienio politikai. Didele balsų dauguma buvo atmetama rezoliucija siūlanti Didž. Britanijai sušaukti 5-ųjų didžiųjų konferenciją, išsiaiškinti ir mėginti užmegsti draugingus santykius su Sovietų Sąjunga. Bevinas pabrėžė, kad už geležinės uždangos nuo Baltijos iki Adrijos jūros nėra taikos.

Sakoma, kad siemtinė konferencija - suvažiavimas pavykę labai gerai. Darbininkų sluoksniuose apie šią konferenciją ir jos nutarimus atsiliepiama labai gerai. Tvirtinama, kad darbiečių pozicijos krašte dabar žymiai sustiprėjusios.

Parlamente Darbo Partijos pakankama dauguma

Buvo kalbama, kad kraštą valdančioji Darbo Partija turėda-

Nelaisvėn paimtas Kinijos karys pasakoja, kad apie 20,000 kiniečių perėjo sieną ir rengiasi priešintis Jungtinių Tautų karo jėgoms. Zvalgyba patyrė, kad komunistų karo jėgų yra Šinuiju ir Kanggye srityse.

ma mažą daugumą parlamente, darys naujus parlamento rinkimus. Tačiau po praejusio parlamento rinkimų, keliose apylinkėse buvo įvykę pripildomi rinkimai, kurie daugiausia išėjo Darbo Partijos naudai. Dabar Darbo Partija turi 9 atstovų daugumą. Naujus parlamento rinkimus šiuo laiku nesirengiam praveisti.

"Kovos" dėl Vilniaus karčiama

Spalio mėn. 15 d. Bradforde, miesto centre, užsuku pasižiūrėti į svetimšalių pamėgtą karčiama "Magnet". Ten kažkoks baltgudis, kilęs nuo Smolensko, nusipirkęs Potato Crisps sugalvojo pasiūlyti jais pasivašinti besilinksminančius svečius. Sėdėję lenkai perleikė, matyt, savo "ambiciją", piktai suriko: "Pan uvažai!" Žodis po žodžio (žinoma, su slaviškais keiksmais) prasidėjo ginčas. Pagaliau baltgudis rinktelėjo: "Prakeikti lenkai, lauk iš mano žemės Vilniaus!" Iš lenkų pusės tuoj atsikirtė: "Ką, nori mūsų Vilniaus?" Rezultate lenkai už tai balgudį ir jo draugius pradėjo "plukti". Išsigrūdė į gatvę, ten tuoj policija "kariaujančius" suėmė. Neaišku, kaip jie policijoje išsiaiškino, kuriems priklauso... Vilnius. Toks faktas, gal ir laikraštyje nebūtų įdomu spausdinti, tačiau iš kitos pusės jis lieka puikiais veidrodžiais, kaip mūsų kaimynės tautos yra sufanatizuotos, net mūsų sostinės Vilniaus klausimu, kad jis yra tapęs pirmutinė ir jautriausia baltgudžių-lenkų susikirtimų vieta.

Lietuvius aprūpina lietuvius

Mūsų valgiai ir mūsų skoniai žymiai yra skirtingi ir net svetimi anglams. Taigi, kokio maisto kartais pageidauji, vietos krautuvėse nerandi nusipirkti. Išskludusiem po visą D. Britaniją lietuviams šiuo reikalu atėjo į pagalbą senosios mūsų ateivijos lietuviai J. Liudžius, kuris turi Londone didelę maisto krautuvę su dideliu pasirinkimu lietuvių mėgiamų maisto produktų. Užsakymus į provinciją išsiuntinėja siuntiniais. Šiuo būdiniu ir krautuvinėms ir vartotojai yra patenkinti; svarbiausia, kad prekės būna net geresnės, o kainos mažesnės, negu kur kitur.

Įsigyta gražūs dideli namai

Nors Liet. Sąjunga dar nieko viešai neskelbia apie nusipirktus namus, tačiau turimomis žiniomis, nupirkti 3-jų aukštų didelis mūrinis namas gražioje Londono vietoje. Turi 21 kambarį, sumokėta 8,000 svarų sterlingų. Namai iš vidaus pusės reikalingas remonto. Nupirktas Ake. B-vės "Lietuvių Namai" vardu.

—Korėjos, krašto apsaugos ministeris Sihng Sung Mo nori, kad Sovietų Sąjunga būtų priversta mokėti už Korėjoje padarytus nuostolius. Mo tvirtina, kad sovietų agentų pakurstyti komunistai pradėjo karą.

Radio

BUDRIKO RADIO PROGRAMA

Rytoj, t. y. sekmadienį, pasiklausykite Budriko radio programos iš stoties WCFL, 1000 kil., nuo 5:30 val. po pietų. Girdėsite gražių dainų, solo ir duetų, kurias sudainuos mūsų gerai žinomi dainininkai panelė Akvilė Ančiūtė ir Antanas Chapas. Prie to šauni muzika.

Šias programas leidžia didžiulė Juozo Budriko namų rakančių, televizijų ir auksinių daiktų krautuvė Chicagoje, adresu 3241 S. Halsted St. M. N.

—Praeitą savaitę New York'e nuo širdies priepuolio, beskaitydama savo poezijos rinkinio paskutines korektūras, mirė Edna St. Vincent Millay.

—Prancūzijoje mirė maršalo Foch našlė, sulaukusi 90 metų amžiaus.

DĖL TREASURER OF COOK COUNTY

George D. Kells

RESPECTED PUBLIC SERVANT
TRUSTED BUSINESS MAN

MES REKOMENDUOJAME Kells FOR COUNTY TREASURER

PAUL B. ŠALTIMIERAS
ADV. CHAS. PAUL KAL
INŽ. JOHN RUDIS
DONNA KAMINSKAS
STANLEY KAMENSKY
ADELA BURBA
STANLEY METRICKS
ANTHONY KASPER
CHARLOTTE RODWELL
RICHARD BARTUS
MARIE OLSHAW
VYTAUT GALSIS
MR. MARTINKUS
Mr. & Mrs. JOHN AVELIS
Mr. & Mrs. STAN KERNAGIS
MISS IRENE PROTAS
ANNA PUTRAMENTAS
SOPHIA SIMONAITIS
VERONIKA TOMASKO
KASTA YONIKAS
JOHN STANKOWICZ
HELEN STOCKUS

JUSTIN MACKIEWICH
M. J. KIRAS
ADAM RASMUS
Mrs. FRANK
JARZEMBOWSKI
ADV. RUDY VASALLE
ADELLE HIEMEYER
JOHN SANVATIS
ADV. AL P. WELLS
ROBERT SABONIS
DAN SMITH
ANTHONY PUTIS
JACK L. JATIS
STANLEY MOLIS
JOHN JACKA
JOSEPH LENKART
NELLE YAKAITIS
BRONĖ ZUBE
V. M. STULPINAS
JOSEPH WARPOT
ANNE ZILUIS
STANLEY BAGDONAS
STEVE DOMBRO

JUDGE J. T. ZURIS

13-tos Wardos Komitemenas
MICHAEL McDERMOTT

BALSUKIME ⊗ DEMOKRATIŠKAI
Rinkimai Antradienį, Nov. 7th, 1950

Gabentų knygu reikalu

Architektas T. J. Vizgirda (6 De Wolfe St., Boston 25, Mass.) prašo skubiai atsilipti visus asmenis, vėžusius knygas iš Bremeno per kun. V. Šarką bei pranešti, jei knygos buvo sulaikytos muitinėse, susidariusias tuo reikalu transporto išlaidas. Taip pat asmuo vėžęs vieną asmeninę architektą dėję prašomas tuojau pranešti dabartinį savo adresą. Nuo šių siuntų išsiuntimo jau yra praėję virš metai laiko, todėl asmenys neprisiuntę artimiausiu laiku prašomų žinių apie šių siuntų likimą, bus paieškomi per spaudą ir konsulatą, kaip šias siuntas pasisavinę.

DR. VAITUSH, OPT. LIETUVIS

Mano 30 metų praktikavimas jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuri esti priežastimi galvos skaudėjimams, svajimo arba aptemimo, nervų tumo, skaudamą akių karštį, atitai su trumparegyste ir tolgaregyste. Prarengia teisingai akinus. Visose atsitikimuose egzaminavimas su romas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipiamą į mokyklos vaikus.
Vaziuojau į namus.
Val.: nuo 10:00 ryto iki 7:30 v. v. Sestadieniais iki 6 valandos vakare. Seredomis uždaryta visa diena, o Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be ainių. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373

Dr. Kazimieras MICHEL OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinus, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys asaroja ar niežti negalite sūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrėte skaityti, užkeikt pasitarti pas Dr. Michel — nieko nekainuos.
Antras aukštus.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-8618.
Nuo 9:30 val. ryto iki 9 val. vakarų. Geras patarnavimas. Kalbu Lietuviškai.

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1823
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 3401 SO. HALSTED STREET kampas 34th Street
Valandos nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 12. Trečiadieniais nuo 10 iki 12. Sestadieniais nuo 10 iki 4 v. p. p.

Dr. R. P. Lutkus LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas Ainių Pritaikymas ir Lensų Pataisyimas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas Walbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-2
DR. E. MARKUNAS
Lietuvius Optometristas
Akiniai taipgi pataisomi.
6859 SO. WESTERN AVE.
Valandos: trečiad., penkt. ir šeštad. nuo 7 iki 9 vak. Trečiadienį popiet pagal susitarimą.
Ofiso telefonas Walbrook 5-6853 Rez. telefonas: Diversey 8-0165

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
Peciai, saldytuvai, televizijos aparatai, skalbiamos mašinos, baldai, matracai, kilimai, lovos ir vaikų baldai.
Didžiausias Pasirinkimas MAZIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą.

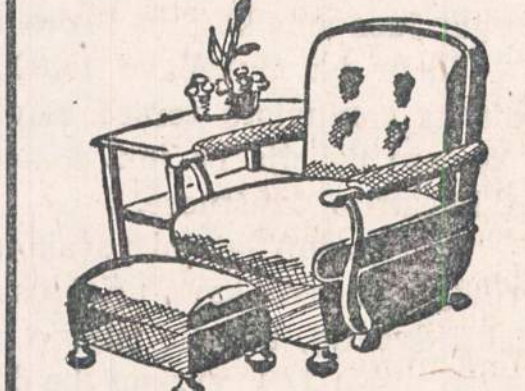
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

TURIME DIDELI PASIRINKIMĄ:

DEIMANTU LAIKRODŽIU BRANGMENŲ SIDABRINIŲ INDŲ SIENINIŲ LAIKRODŽIU RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ
Laikrodžiai Pataisomi Specialisto
John A. Kass Duodama 1 metų Garantija
Lengvais Išmokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. Lafayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke Isteigta 1915 metais

VISKO UŽTEKTINGAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, saldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matracai, kilimai, Radio, televizijos setai, baldai vaikams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai DIDELIS PASIRINKIMAS Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

CONRAD FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rūšies su moderniausiomis užtaisomis ir Hollywood'o sviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN 4-5883-40

TREJANKA

Mūsų Trejanka yra pasaulinė Trejanka. Mūsų Trejanka šaknys, žievės, sėklos, lapai ir kiti dalykai surinkti nuo saulės tekėjimo ligi saulės nusileidimo. Japonijoje pirmučiausia saulė teka ir mūsų Trejanka prasideda iš Japonijos, Kinijos, Indo-Kinijos, iš Persijos, iš Egipto, Prancūzijos, Ispanijos, Vakarų Indijos, Pietų Amerikos, Centrinės Amerikos, Meksikos, Šiaurės Amerikos, Canados — ir čia saulė leidžiasi. Įmerk Trejanką į ruginę ir gerk po čerkutę viso pasaulio gerą mišinį. 75 už pakelį. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

BAIKITE SAVO KANČIAS

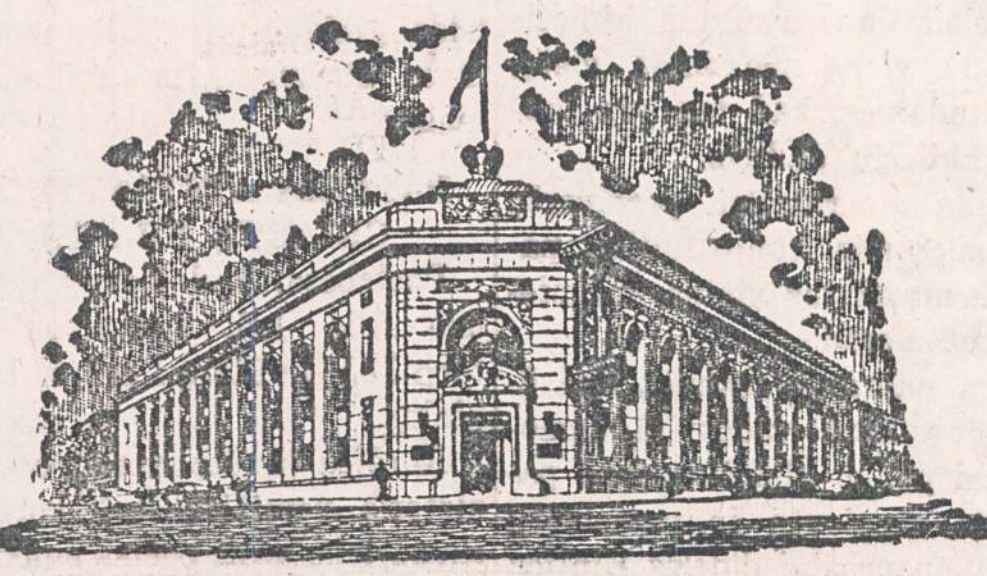

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtas grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 2 — (\$1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthrits bei lumbago daugelio dėkingų žmonių.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17 — (\$1.00) — GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitų rezultatų skilvio ligose. Puikiai išsuaugia vidurius, juos sunaudoja. STANIS Analgesis SALVE — (\$1.00) — duoda STREBTINUS rezultatus.
Ateikite arba atsiųskite "money order". Gaunama geresniose apptiekose ir Wieboldt krautuvėse.
Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, ILL.
Dept. 10.

Skaitykite ir kitus paraginkite skaityti "NAUJIENAS"

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu

Turtas \$25,000,000. Atsargos fondas \$2,400,000.
Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoje.

Standard Federal Building.

Standard Federal Savings

4192 Archer Avenue, Brighton Park, Chicago 32, Illinois.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

"AUŠRINĖ" IR JOS BENDRADARBIAI

1.

1910 m. vasario 12 d. pradėjo eiti Lietuvos pažangiosios mokslo einančios jaunųjų mokslo žurnalas "Aušrinė".

Didelias suoliais perbėkime ir pažvelkime, ką rašė, kas rašė ir kokio likimo susilaukė "Aušrinė" prieš keturiasdešimt metų rašiusieji.

"Aušrinė" pirmų metų vyriausiu rūpintojėliu, jos redaktorium ir vienu iš gausiausių bendradarbių buvo Stasys Šilingas, gimęs 1885 m. spalio 10 d. 1941 m. birželio 14 d. jis bolševikų buvo Sibiran kartu su viena dukrele išgabentas ir ten nepatvirtintomis žiniomis 1947 m. miręs. Kitos jo septynios dukros dabar visame pasauly likimo išblaškytos. Jų apsigyvenusių esama Australijoje, Kanadoje, JAV ir gal dar kur kitur.

Lietuvos Nepriklausomybės metais St. Šilingas uoliai dalyvavo visuomeniniame gyvenime ir buvo vienu laiku tautininkų sudaryto vyriausybės teisingumo ministru.

"Aušrinė" Nr. 1 Stasys Šilingas štai kokiais gintariniais žodžiais prabilo ir skaitytojus jaunuosius:

"Dar skęsta padangė nakties gėlėje. Juodi tamso šešėliai supančiojo gyvenimą ir nutildę garsus. Dar pilki rūbai storo žieve kloja ir migdina žemę. Dar aplink slėpininga tykla... O auro, aukštai jau spindi — mirkčioja Aušrinė. Spindi ir leidžia ir nebylę erdvę sieloms šviesos vilyčias.

"Nenuveikiami jos mažytėliai pasiuntiniai — spinduliai. Raizgo jie tamsą ir rūkus, apglobia savo šiluma nakties šalčio sustiprintas žemės gyvybės jėgas ir žadina, žadina... žadina, kol nesuliepsnos rytuose saulės krivulė — aušra, kol nepabus gyvenimas."

Tenka pastebėti, kad tuo metu veikė rusų carinė cenzūra, tai rašantiems reikėjo labai apdairiai ir apgalvotai rašyti taip, kad cenzorius šito nesuprastų. Vadinas, sakiniuose užslėptas mintis neišluskę tentu.

Štai antrame str. St. Šilingas norėdamas pasakyti, kad turi jaunas siekti nepriklausomos Lietuvos, jis tas savo mintis šiaip išreiškia:

"Taigi, jei norime toliau plėtotis, toliau varyti pradėtą darbą — socialinio lietuvių tautos formavimo, jei norime veikliai ir sąmoningai dalyvauti bendrame pasaulio judėjime, tapti tarptautine vienetu, — privalom mūsų idėjų aiškinti kelti, privalom nuolat ją plėtoti, nuolat taikinti prie žaibais besimainančio gyvenimo visose jo srityse."

Mažai visuomeniškai ir politiška palavinta maskolių valdžios cenzorius nesuprato, kad Lietuva tarptautiniu vienetu gali tapti tik atstačiusi savo valstybę. "Aušrinė" skaitytojai susivokė, ką reiškia tie žodžiai. Tai vis buvo tokios drąsios ir žaibingos mintys, kurios besimokinančių jaunimą žadintė žadino dirbti Lietuvos žmonių naudai žengiant į nepriklausomą Lietuvą.

Visai sąmoningai "Aušrinė" redaktoriai pasirinko šiuos Maironio eilėmis pareikštus žodžius:

"Ji darba, broliai, vyrs ir vyrą! Šarvuoti mokslo įstabiui! Paimsim arklą, knygą, lyrą! Ir eisime Lietuvos keliu!"

2.

Tų metų "Aušrinė" antrąją svarbesnį bendradarbių, Lietuvos besimokinančių jaunimui veikimo ir pasaulėžiūros gairių nustatinėtoju buvo Vabalėlis. Tokiu slaptovardžiu pasirašinėdavo po savo straipsniais Petras Klimas, gimęs 1891 m. sausio 23 d. bolševikų okupantų 1945 metais

iš Lietuvos į Sibirą išgabentas. Tolimesnis jo likimas nėra žinomas. Karui prasidėjus Petras Klimas buvo Paryžiuje vokiečių suimtas ir kalintas beveik iki pabaigos karo.

Vyriausiai buvusio Lietuvai pasiuntinio Maskvoj V. Natkaus-Natkevičiaus rūpesčiu 1945 m. pavasarį į Kauno sunkių darbų kalėjimą jis buvo atgabentas ir iš ten tuoj paleistas.

Petras Klimas ilgus metus buvo Lietuvos pasiuntiniu Paryžiuje. Jis yra daug parašęs iš Lietuvos praeities.

"Aušrinė" Nr. 7 Petras Klimas, pasisakydamas dėl Ant. Smetonos išspausdinto "Vilties" Nr. 126 straipsnio "Daug apžiosi, mažai tenkasi", štai kaip reikšmingai tuomet rašė:

"Kam todėl jaunimui nevelti arba jį varžyti pergyventi visas peripetijas svyruojančių pasaulėžiūrų, kad ligi, apsisotvėjimui, sutvirtėjimui jo pasaulėžiūrų įėjtu jo sielon ir būtų jo veikime pastoviausiu keldrodžiu."

"Galop ne technikoje, ne amate, ne profesijoje žmogaus gyvenimo tikslas — civilizacija tik įrankis, priemonė pasiekti teisybei ir gerui..."

3.

Jurgis Šaulys (J. Bekampis), gimęs 1879 m. gegužės 23 d. ir miręs 1947 m. Šveicarijoje, taip pat buvo to žurnalo bendradarbis. Jis kurį laiką tarnavo Lietuvos užsienių reikalų ministerijoje, buvo dienraščio "Klaipėdos žinios" redaktorium, o vėliau buvo įvairiose valstybėse Lietuvos pasiuntiniu.

Jis "Aušrinė" Nr. 1, kaip visuomet savo raštuose, labai rimtai ir tiksliai nupasakoja, kaip 1903 m. Berne, Šveicarijoje besimokąs Lietuvos jaunimas susigundė leisti Lietuvos besimokančiam jaunimui laikraštį. Tą mintį pasigavęs Vincas Kapsukas-Mickevičius labai karštai ėmėsi to darbo kitiems į tai abejingai pažiūrėjus. Vincui Kapsukui jaunimui skiriamas laikraščio "Draugas" pavyko išleisti du numerius, bet kitų neparemiamas toliau jis netesėjo. Mat, tuomet V. Kapsukas su Lietuvos demokratais jau buvo ryšius betraukęs, o su Lietuvos socialdemokratais jis buvo susipykęs, tai jam su savo raštais nebuvo kur dėtis.

"Draugo" abudu numeriai daugiausia V. Kapsuko buvo prirašyti.

4.

Kietai, drūtai tuomet Petrapily susipyko kai kurie studentai medikai, besimoką Medicinos Akademijoje su Petrapilio lietuvių studentų draugijos su medikais susipykę nariai buvo: M. Prakaitytė, A. Bilminytė, A. Orentas, E. Noreika, P. Žadeikis ir A. Kibirkštaitė. Povilas Žadeikis dabar yra Lietuvos pasiuntiniu Washington. Vėliau tarp jų visa buvo pamiršta ir Nepriklausomos Lietuvos gyvenime tik juokais prisiminta.

Panašių ginčų būta daugiau. Kiekviename "Aušrinės" numery buvo gausu korespondencijų iš visų vietų, kur tik lietuvių jaunimas mokėsi. Tokios žinios plaukė ir iš kitų kraštų, kai antai iš Šveicarijos, Austro-Vengrijos ir kitur. Iš jų visų trys mokslo einančio jaunimo gyvenimas.

Lietuvių kalbos reikalas "Aušrinė" nebuvo pamirštas.

Jaunas darbininkas rodo Illinois Pramonės Komisijai sužeistą ranką, kad galėtų gauti įstatymo skiriamą kompensaciją.

Beveik kiekviename numery tuo reikalu pasisakyta. Kai kuriose korespondencijose rašoma kaip moksleiviai tarp savęs lavinosi lietuvių kalboje. Mat, tuomet Lietuvoje iš visų mokyklų lietuvių kalba buvo išmesta ir jos vieton rusų varu įbruktą. Tai mokiniai, nenorėdami savo gimtosios kalbos apleisti, jos pamiršti, patys jos tarpusavyje mokėsi, sudarydami įvairias lavinimosi kuopeles.

5.

Pranas Dovydaitis, gimęs 1886 m. gruodžio 2 d., nepriklausomybės metais buvęs Vytauto D. Universiteto Kaune profesorius, dar būdamas studentu per "Aušrinė" Nr. 6 skverbiasi į jaunimą su krikščioniškąja pasaulėžiūra. Jo str. "Tikėjimo elementas žmogaus gyvenime" buvo įdėtas, bet redakcija dėl jo pasisako, kad dėti tai įdėjo, bet iš to neseka daryti išvados, kad redakcija dės visa, ką Pr. Dovydaičio plunksna pagamins. Mat, "Aušrinė" sakėsi esanti visų mokslus einančių laikraščiu, tai Pr. Dovydaitis pasiūvė su sava politikuojančių katalikų pasaulėžiūra. Vėliau dėl šito kilo dideli ginčai ir lietuvių politikuojančių katalikų jaunimas susilaukė savo žurnalo.

6.

Studentas naujokas A. Satnigus (A. Sugintas, teisininkas, buvęs seimo atstovas, dabar Chicagoje gyvenęs) "A." nr. 7 dalinasi pirmais savo įspūdziais. Iš jų pasireiškia kiek abejingumo, bet save ir kitus ramina ir ragina prie darbo.

Panašiais ir kitais klausimais pasisako visa eilė kitų autorių, daugiausia įvairiais slapvardžiais pasirašiusių, kuriuos sunku atspėti ir vargu kas iš tų autorių juos prisimena.

"Aušrinė" redakcija vasaros atostogoms artėjant, sudarė mokymo vasaros darbų programą. Programa įdomi, vi-

siems laikams ir visur galiojanti. Ja raginama rinkti liaudies dainas, žvelgti į savo gyvenamą vietovių praeitį, surašyti žmonių patarles, papročius mįsles ir visa kita, kas liečia lietuvių tautą, ir jos būitį. Buvo išleisti "Vasaros darbai".

"Vasaros darbuose" bene gausiausiai pasirodė Vladas Parašvinis-Vladas Natkus-Natkevičius, gimęs 1893 m. sausio 19 d., miręs tremties gyvenime 1945 m. gegužės 25 d. Jis plačiai aprašė savo gimimo vietą, tai yra Keturvalakius ir surinko ten daug pasakų, dainų ir t.t.

Vladas Natkus-Natkevičius yra buvęs Lietuvos Steigiamojo Seimo atstovas, vėliau gyveno Prancūzijoje, ten baigė mokslus, tarnavo pasiuntinybės patarėju ir vėliau buvo Lietuvos pasiuntiniu Maskvoj.

Tai tokia, trumpai suglaudus, buvo "Aušrinės" proza. Vėliau šnektelsim apie jos dailiąją literatūrą ir dar kai ką.

Verta tai prisiminti, nes yra kas prisiminti ir dabar labai prasmingi ir daug pasako tie prisiminimai. — V.

—Laivyno vadovybė praneša, kad dideli lėktuvai, galį nešti atomo bombas, jau išmoko nusileisti ant lėktuvnešių. džiūrija arba Sovietų Rusiją.

Kritika ir polemika

NUOTAIKOS PRADEDA ATSLŪGTI

Neseniai, prieš kokius metus, naujai atvažiavusieji lietuviai puldinėjo senuosius amerikiečius už sudarytą lietuvių kalbą, už amerikonišką žargoną, nemokslingumą, stoką tėvynės meilės ir kitus dalykus. Kai kurie net pradėjo mus mokyti lietuvių kalbos ir net aiškinti tėvynės meilės reikalus.

Senieji amerikiečiai prikaišiojo buvusius dypukams išpūstą jų išdidumą, tuščią pasigyrimą ir kita.

Tuo metu santykiai tarp vieno ir antrų gerokai įsitempė, bet šandien jie jau šiek tiek atslūgo. Atrodo, kad "šaltasis karas" jau praėjo. Dabar tik-tai tenka išspręsti, kurie, laimėjo — dypukai ar senieji?

Senieji, man matos, neturėjo ko pralaimėti. Jie pasiliko tokiais, kokiais buvo. Jų kalba taip pat pasiliks tokia, kokia anksčiau buvo, nepataisyta. Senųjų mokslingumas taip pat nepasikeitė. Diplomų jie neįsigijo, bet gyvenimo mokykla kai kuriais atvejais juos dau-

giau išmokino, negu gimnazijos.

O kas liečia tėvynės meilės ir lietuvių tautos gerovės reikalus, tai tenka pasakyti, kad ir čia seniems daug pakaitų daryti vargu teks. Savo meilę jie įrodė veiksmais, per ilgus dešimtmečius didelėmis klampynėmis bevilkdami vežimą, niekad nepripildomą senų amerikiečių aukomis.

Man atrodo, kad buvusieji dypukai pralaimėjo. Jų kalba per porą metų jau tiek susidarkė, kad mažai kuo tesiskiria nuo senų amerikiečių. Jau ir jie vartoja "šiušius", "dreses", jie jau tapo "draiveriais", vartoja "tulšis", ieško "fletų" ir t.t.

O kas liečia tėvynės meilę, tai kažin ar 20% jų nuosimtis įrodė veiksmais šių žodžių reikšmę.

Atvykę tremtiniai palietė ir Amerikos lietuvių laikraščius. Dalimi jų turinys pasikeitė. Vietos organizacijų reikalų rečiau tesimato, skaitytojai žinių negauna. Bet reikia tikėtis, kad ir šie reikalai išsirsyškis. Laikraščiai netrukus vėl duos daugiau žinių iš lietuviškų organizacijų gyvenimo.

Senas Amerikonas

1. Galvos skausmo
2. Nervišumo
3. Pilvo netvarkos
4. Nevirškinimo
5. Gasų ir išputimo
6. Miego praradimo
7. Prasto apetito

Kai šiuos nesmagumus gimdo užkietėjimas

Nuo 1887 m. tūkstančiai ir tūkstančiai sėkmingai vartojo Triner's Bitter Wine, veiklią moksline formule, sudarytą iš specialiai parinktų pačios Gamtos šaknų, žolių ir botaninių medžiagų. Triner's veikia švelniai, tikrai ir darbingai pašalinimui tingių atmatų iš žarnų. Gaukit Triner's Bitter Wine bonką šandien ir patys patikrinkite jo nuostabią laiko įrodymą naudą.

TRINER'S BITTER WINE

MAIL COUPON TODAY!

Joseph Triner Corp.
4053 W. Fillmore • Chicago, Ill.
Please send me... big 12 oz. bottles of Triner's Bitter Wine for which I enclose \$1.50 for each bottle, postpaid.
NAME _____
ADDRESS _____
CITY, STATE _____

FURNASŲ BOILERIŲ PEČIŲ

PATAISYMAIS DALYS!

Tik paminėkite vardą dalies, kokios jums reikia, vardą ir numerį furnaso, pečiaus arba boilerio — ir mes parūpinsime dalis — garantuojame, kad tiks!

KETURIOS DIDELES KRAUTUVES CHICAGOJE

NORTHWESTERN STOVE REPAIR CO.

662 W. ROOSEVELT ROAD
312 WEST 63rd STREET
2323 MILWAUKEE AVENUE
8812 S. COMMERCIAL AVE.

MONroe 6—6600

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

visus mokesčius čia sumokėjus
100% apdrausta
DRABUŽIAI
GYDUOLAI
ir t. t.

Jūsų giminės gauna be jokių jiems išlaidų

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel. Wabash 2-9354

Atdara šeštadienį, iki 1:30 popiet.

"NAUJIENAS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

Vartotų Automobilių Pasirinkimas

LENGVAIS IŠSIMOKĖJIMAIS

1949 PLYMOUTH	\$1,350	1947 BUICK ROADMASTER	\$1,100
1949 OLDSMOBILE	\$1,750	1941 BUICK SPECIAL (kaip naujas)	\$600
1950 BUICK	\$1,975	1942 BUICK SPECIAL	\$600
1948 OLDSMOBILE	\$1,255	1939 CHRYSLER	\$250
1947 BUICK SUPER	\$1,150	1940 BUICK 4 DOOR SEDAN	\$350

MILDA BUICK SALES

Dan Kuraitis, Jonas Rodinas, Vincas Parėdnis ir Antanas Bačys
907 West 35th Street
Lafayette 3-2022

Planingas Taupymas Moka Gerus Dividendus!

- Kiekvienas, kuris kas savaitę arba kas mėnesį taupo nors truputį, — taupo planingai.
- Taupyti reik įprast. Taupyk nors mažai, bet reguliariai.
- Nuo 1905 metų kiekvienam taupytojui Mutual Federal Savings moka gerus dividendus du kartu į metus.
- Kiekvieno taupytojo sąskaita apdrausta iki \$10,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!

Mutual Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION

2202 WEST CERMAK ROAD CHICAGO 8, ILL.

Chartered and Supervised by the United States Government.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. TEL. Virginia 7-7747

VALANDOS: pirm., antr., penkt.—9 ryto iki 5 vak. Treč.—9 val. ryto iki 12 val. vidurdienio. Ketvirtadienį—9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadienį—9 val. ryto iki 1 valandos po pietų.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$7.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago
4 cents per copy

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicago:
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 2.00

Užsieniuose:
Metams \$10.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00

Užsakymo kaina:
Chicagoje paštu: \$9.00
Metams 4.50
Pusei metų 2.25
Trims mėnesiams 1.90
Vienam mėnesiui .90
Chicagoje per išnešiojant:
Viena kopija 4c.
Savaitei .25
Mėnesiui .90

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmdienius. Leidžia Naujienų Bendrovė 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.

97.8%

Sekmadienį Vengrijoje buvo "renkamos" vietinės savivaldybės. Kadangi kandidatų sąrašas buvo tikrai vienas — Liaudies Fronto, t. y. komunistų ir jų pasirinktų ir išsiųstų bendrakeleivių, tai balsuotojai neturėjo jokio galvosūkio. Jie ėmė balsavimo korteles su atspausdintais vardais ir tuojau, valdžios komisijos bei policijos aktyse, dėjo jas į dėžę. Paskui ta pati valdžios komisija korteles suskaitė ir paskelbė rezultatus.

Balsavime dalyvavo 5,967,877. Prieš valdžios kandidatus balsavo 46,277 ir sugadintų balotų buvo 84,845. Komunistinis Liaudies Frontas "laimėjo" pergalę 97.8% balsų.

Kai kas gali paklausti, kodėl ne 99.99%? Bet valdžios komisija, matyt, truputį sarmatijosi ir paskelbė šiek-tiek mažesnę nuosimtį.

Vengrijos žmonės iš tos "rinkimų" komedijos juoktųsi, jeigu nebūtų, kad komunistų žandarai ir šnipai ims tempti juos už tai į kalėjimą. "Liaudies demokrati-joje" tyčiotis iš valdžios pavojinga.

Geriau Afrikos Tyrlaukiai, Negu Rusija

Francūzijos valdžia prieš kiek laiko suėmė didoką skaičių svetimtauciu komunistų ir liepė jiems nešdintis tenai, iš kur jie iškeliavo. Bet tarp suimtųjų buvo 177 ispanai. Deportuoti juos į jų tėvynę būtų žiauru, nes diktatorius Franco jų nepaglostytų.

Francūzų teismas pasiūlė tiems Ispanijos komunistams pasirinkti: ar jie nori, kad juos išvežtų į Sovietų Sąjungą (arba kurią kitą šalį už Geležinės Uždangos) — ar kad jie būtų internuoti Alžerijos tyrlaukių srityje, šiaurinėje Afrikoje? Iš 177 komunistų tikrai 30 pareiškė norą vykti į bolševikinio "socializmo" šalį. O visi kiti teisėjui pasakė: "Mes geriau vyksime į Afrikos tyrlaukių stovyklą."

Patys komunistai, pasirodo, numano gerai, kad Stalino valdomose šalyse gyvenimas labiau panašus į pragarą, negu į rojų. Bet kodėl jie tą "rojų" giria? Gauna užmokėt!

Tibetas ir Indija

Pranešimai iš New Delhi, Indijos, sako, kad Kinijos komunistų armija jau yra giliai įėjusi į Tibeto teritoriją ir traukia sostinės Lhasos link. Kiti Azijos įvykių stebėtojai abejoja, ar tai galėtų būti tiesa, nes laikas dabar labai nepatogus karo veiksmams Tibete. Tas kraštas Himalajų kalnuose sunkiai prieinamas; netrukus tenai prasidės žiema, keliai bus užpustyti.

Jeigu Kinijos komunistai vistiek siunčia tenai savo armiją šitokių laikų, tai, matyt, kas nors verčia juos skubėti. Antradienį Peipingo radijas paskelbė, kad kinų kariuomenė eina "išlaisvinti 3,000,000 tibetiečių".

Jungtinės Tautos nekreipia į tai dėmesio, nes Tibetas yra laikomas Kinijos "globojama" šalim. Kinų armijos įsiveržimas būtų kaip ir "vidaus reikalas", į kurį kitoms tautoms nėra pagrindo kištis.

Bet Indijos valdžia yra labai susirūpinusi. Nežiūrint, kokie saitai riša Tibetą su Kinija, visgi tas kalnų kraštas iki šiol buvo faktiškai nepriklausomas. Jeigu Kinijos komunistai dabar tenai ginkluota jėga įsteigs savo diktatūrą, tai Tibeto žmonių teisės bus pažeistos.

Indijos premjeras Nehru įtikinėjo Vakarų demokratijas, kad dėl Korėjos galima susitarti geruoju su Rusija ir komunistine Kinija, nevartojant ginklo prieš agresorius. Bet ką jisai pasakys dabar, kai Mao Tze-tung, nei iš šio, nei iš to, sumanė Tibetą užkariauti?

Tibetas guli prie pat Indijos sienos. Jeigu iš Maskvos diriguojama komunistų armija jamė įsitvirtins, tai Indija, turėdama tokį kaimyną, jausis nelabai saugi. Indijos valdžios sluoksniuose jau reiškiasi susinervinimas dėl žinių apie Kinijos komunistų maršavimą į Tibetą.

Premjerui Nehru, kuris iki šiol žiūrėjo į Rusijos komunistizmą iš didelio tolio, teks rimtai pagalvoti, ar iš tikrųjų nereikia ginkluotos jėgos atsigtinti nuo agresorių.

Gen. Eisenhower Grįš Karo Tarnybon

Jau beveik tikra, kad dvylika Atlanto pakto tautų turės bendrą ginkluotą jėgą Europai ginti nuo bolševikų

ir kad vyriausias jos vadas bus gen. Dwight D. Eisenhower, kuris dabar yra Columbia universiteto prezidentas. Vakar jisai pasakė, kad tą postą jisai priims, jeigu jisai bus jam pasiūlytas.

Tai, tur būt, padarys galą republikonų vadų agitacijai už Eisenhowerio kandidatūrą į JAV prezidentus. Karinė tarnyba jam tinka geriau.

APŽVALGA

SOVIETŲ ŽMOGŽUDŽIAI ATLIEKA TUOS ŽIAURUMUS

Pranešimai apie karo belaisvių ir civilinių gyventojų žudymą Korėjoje daugėja. Išvauduotose miestuose jau užtikta apie 25,000 nugalabytų komunistų priešų.

Kas šitas piktadarybes atliko?

Žinomas rašytojas David J. Dallin sako, kad tai darbas ne korėjiečių ir ne šiaurinės Korėjos armijos. Tas piktadarybes atliko specialūs policijos daliniai pagal įsakymą centralinės "saugumo" agentūros Pyonyang'e, kurios patarėjai buvo Sovietų MVD agentai.

Rašytojas nurodo, kad Kremliaus žmogžudžių ranką Korėjos žiaurumuose galima pažinti iš tų metodų, kurie buvo naudojami žudant komunistų priešus Korėjoje. Lygiai tokius pat metodus vartojo Sovietų Sąjungoje NKVD (dabartinė MVD) prieš karą. Dalinas sakosi turįs daug medžiagos apie įtartų valdžios priešų ir politinių kalinių žudymus įvairiuose SSSR miestuose.

Tas žudynes visada atlikdavo ne reguliari kariuomenė, bet žvalgybos būriai. Dalinas primena, kad jau 1940 m. buvo nužudyti 9,000 lenkų karininkų Katin miške, Smolensko apylinkėse. Politinių kalinių žudymas plačiu mastu prasidėjo Rusijoje, kilus karui tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos. NKVD tiesiog nenorėjo "vargintis" evakuojant kalinius iš vietovių, kurias Sovietų armija turėjo aplėisti. Vokiečiams besitarinant, bolševikai paprastus kriminalistus paleisdavo iš kalėjimų, o politinius kalinius "likviduodavo".

Žurnale "The New Leader" Dalinas aprašo šiuos atsitikimus: "Rostove kaliniai jau buvo suvaryti į dviejų traukinių vagonus, bet stigo garvežimių. Paskutinę minutę buvo uždėtos skardinės su gasoline ant vagonų stogų ir uždegtos — ir visi kaliniai sudegė. "Radiojo Centras" mieste, kuris buvo paverstas laikinu kalėjimu, buvo padegtas ir supleskėjo liepsnose iki pamatų kartu su kaliniais.

"500 kity kalinių buvo išvežti į Kupianską, Ukrainoje, ir užrakinti daržinėje. Kai naciai prisiartinio prie Kupiansko, daržinė buvo padegta. 1941 m. rugpjūčio 15 d. Novgorodo kalėjimas buvo sugadintas su visais kaliniais už kelių valandų prieš įžengiant vokiečiams į miestą. Vorošilovgrade kaliniams buvo įsakyta eiti į kalėjimo sklepą, kuris paskui buvo pripildytas vandeniu ir visi kaliniai prigirdyti."

Kai Sovietų armija vėliau sugrįžo į buvusias priešo okupuotas sritis, tai civilinių gyventojų skerdimas prasidėjo iš naujo.

Tokias pat žudynes komunistai vykdė Korėjoje, traukdami į šiaurę. Bet, Dalinas pabrėžia, tai darė ne kariuomenė, nes ir Sovietų Sąjungoje Raudonoji armija žmonių žudyme nedalyvavo; daugelis raudonarmiečių žiūrėdavo į tuos žiaurumus su pasibaisėjimu.

Skerdynes atliko NKVD, tam tikra žmogžudžių organizacija "Smerš" ir vadinama "specialioji sekcija" armijoje.

Žmonių žudymas yra jų profesija.

Jeigu Jungtinių Tautų komisija norės surasti tų žiaurumų kaltininkus, tai ji turės ieškoti jų tarp Kim Il Sungo vyriausybės narių, jo profesinių žmogžudžių būriuose ir pagaliau tarp Maskvos "patarėjų", atsiųstų į Korėją išmokyti atsilikusius to krašto gyventojus komunistinio "žmoniškumo".

RUSIJOS ŽANDARŲ DRAUGAI

Lietuviški Sovietų rojaus garbintojai verčia, kad Amerikos valdžia dabar juos ėmė persekioti panašiai, kaip kitąsyk kad persekiodavo Rusijos caro žandarai Lietuvos revoliucionierius, uždraustus literatūros platintojus ir kitus kovojusius už laisvę žmones.

Bet tai yra trigubas melas.

Amerikos valdžia jokio panašumo su Rusijos caro despotizmu neturi. Ji yra žmonių išrinkta valdžia. Žmonės šioje šalyje gali savo valdžią kritikuoti kiek tik nori; gali ją pakeisti, išrinkdami kitus asmenis į kongresą, legislaturas, administracijos organus, vietines savivaldybes ir teismus.

Čia jokių slapty raštų prieš valdžią skleisti nereikia. Tie, kurie nori šios šalies valdžią nuversti, slaptai veiksmai prieš ją, yra ne kovotojai už laisvę, o laisvės prieštai.

Antra, lietuviški komunistai Amerikoje meluoja, kada jie sako, kad jie esą "persekiuojami" už tai, kad jie gina darbo žmonių reikalus ir stoja už pasaulio taiką ir pavergtų tautų išvadavimą iš svetimo jungo. Niekam šitų dalykų geisti ir už juos kovoti nėra draudžiama. Bet komunistai daro kaip tik priešingai!

Jie garbina Sovietų Sąjungą ir jos santvarką, kurioje darbo žmonės yra arčiau prisilegti, negu bet kurioje kapitalistinėje šalyje. Jie pritaria agresoriams, kurie sulaužė taiką, puldami Korėjos Respubliką ir kėsindamiesi pavergti jos gyventojus.

Pagaliau biauariausias dalykas lietuviškų komunistų veikloje yra tas, kad jie remia despotus, uždėjusius jungą jų pačių tėvų kraštui!

Lietuvai jau 1940 metais Rusijos bolševikai išplėšė nepriklausomybę, kurią Lietuva buvo įgijusi po Pirmojo Pasaulio Karo ir kurią pati sovietų valdžia pripažino ir iškilmingai prižadėjo gerbti. Komunistai ne tik nepasmerkė šio smurto prieš lietuvių tautą, bet su džiaugsmu sveikino jį ir gėrėjosi, kad Lietuvos žmonės esą išlaisvinti iš "smetonių fašizmo". O kad Lietuva neteko savo laisvės, tai svetimos valstybės provincija, tai jiems nieko nereikia.

Rusijos caras smaugė Lietuvą. Jo žandarai areštuodavo žmones, uždarydavo kalėjime arba ištemdavo į Sibirą. Samoningi lietuviai kovoję prieš tą despotizmą ir tūkstančiai jų dėl to nukentėjo. Tai buvo kovotojai už laisvę.

Bet dabar, kada Lietuva prislėgė daug baisesnis tos pačios Rusijos despotizmas, kuris areštuoja žmones ne šimtais, o tūkstančiais, ir jau išvežė į Sibirą šimtus tūkstančių, — dabar šitą pasibaisėtiną tironiją komunistai remia. Naujų Rusijos žandarų ir žvalgybininkų darbus jie giria — ir purvais drapsto jų aukas!

Lietuviški komunistai yra

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA DR. P. JONIKAS

KURGI TAS PRANAŠUMAS?

(Tęsinys)

Giindamas bejotinį rašymą, Pr. Skardžius nesutinka ir su mano teigimu, jog bendrinėje kalboje kalbamasis svetimybės (kaip milijonas, patriotas, grubijonas...) tariame su jotu. Girdi, jo žiniomis, "daugelis dabar, veikusiai dėl rašybos įtakos, taria jau nebe bijologija, bet bi-ologija (be joto)". Esą, juk sakoma ir tri-anguliacija "matavimas trikampiais", ne trijanguliacija.

Bet čia vėl reikėtų daugiau tikslumo. Viena, neteko girdėti, kad koks mūsų kalbos autoritetas ar vadovėlis būtų rimtai teigęs, jog patrioto ir panašių lyčių tarties norma bendrinėje kalboje būtų bejotinė. Argi kas gali tai neigti? O jeigu jaunoji karta dabar, kaip jau pirmajame savo straipsnyje esu minėjęs ir kaip dabar nespriešina ir pats Pr. Skardžius, dėl rašybos įtakos taria ir be joto, tai argi jau ši tarimą laikome norma? Greičiau jau toks tarimas, kaip ir vėl esu rašęs, tik parodo, kad patį bejotinį rašymą yra netikusi. Antra, ne visos ir tos svetimybės vieno galo. Biologija tenka skirti nuo trianguliacijos, nes pastarosios i-a balsių samplaika (žodžio pradžioje) jau nepriklauso vienai ir tai pačiai šakniai: pastarasis žodis sudėtas iš tri- "trys" ir angulus "kampas, kertė, pasislėpimo vieta". Tas sudėtinumas, matyt, ir i-a tarimo skirtumą bus paveikęs, todėl ir mes tariame čia i-a (du skiemens), bet ne ija.

Toliau Pr. Skardžius, stengdamasis išskelti savo siūlomąjį rašymą, nori atskiriamis pastabomis (iš esmės dėl to čia nekalbėdamas) nuvertinti aną mano pozityvųjį pasiūlymą čia rašybai pasilengvinti. Būtent, Pr. Skardžius sako, jog aš "iškrypstas iš kelio ir klaidžiojįs šunkeliais", linkdamas rašyti manijakas, salmijakas ir kt. lytis su jotu, o Adrianopolis (Pr. Skardžius rašo: Adrianapolis), Indiana, Indianapolis be joto, ir išveda, kad "tai tėra painaus galvoje pasekmė". Gailios, kad čia nematau nei šunkelių, nei painaus galvoje. Anokios išvados visai aiškios iš mano pasiūlymo: jei iš tikrųjų norime keisti diskutojamąjį atvejų rašymą, tai jį aiškiai pasilengvinsime visas svetimybės rašymais su jotu (taigi ne tik pijokas, bet ir milijonas, valerijonas, ir patriotizmas, socializmas, ir Marijona, Julijonas, ir Damijanaitis, Dijamantaitė, ir Marijampolė, Viltjampolė, Marijanavos dvaras...), išskyrus svetimųjų tautų ir kraštų tikrinius vardus. Čia išimtis daroma dėl to, kad pastaruoju laikui tie vardai (asmenvardžiai ir vietovardžiai) — tiksliau sakant, tam tikra jų dalis — paprastai ir buvo rašomi iš kilmės; taip darė, kiek žinau, ir vienintelio mūsų bendrinės kalbos žurnalas "Gimtosios Kalbos" Redakcija (kuriai vėlesniais laikais priklausė A. Salys, Pr. Skardžius ir P. Jonikas). Taigi Indiana ir t. t. aš išskyrčiau prisiderindamas prie tų ipročių, kurie šiandien mums, o taip pat ir pačiam Pr. Skardžiui yra žinomi, o ne dėl nenuosakumo. Jei tas svetimųjų tikrinių vardų rašymas ilgainiui bus pakeistas, bus kita byla, galėsime ir jotą kiauurai be išimtelės rašyti. Kol to nėra, negi kiekvienas galime rašybinius ipročius kaityti kaip pirštines.

Kad kiauurai mūsų kalboje, tikriniuose ir bendrinuose žodžiuose, nėra išvestas vienodas rašymas, tai žino ir pats Pr. Skardžius. Juoba, kad jis su S. B. savo bejotinį rašymą, visai nesibaidydami kitiems prikišamo nenuosakumo, su jotu rašo Marijampolė. O sau Pr. Skardžius čia mokių surasti ir pasiteisinimą: girdi, "šalia Marija ir toliau rašysime Marijampolė (ka gi pastarosios rašyba paaikšina Marija? P. J.), nes mūsų vietovardžiai dažnai rašomi iš kilmės". Tad kodėl jau čia to nenuosakumo nesibaidoma?

Pr. Skardžius, to nuosakumo ieškodamas, matyt, tiki, jog jis slypi kilminėje (etimologinėje) rašyboje. Nes jei jau šalia patriotas, socializmas yra nenuosaku rašyti milijonas, valerijonas, Marijona, tai jis galvoja, jog visus tokius žodžius — dėl savo svetimos kilmės ir darybos — turime rašyti pagal lotynų, graikų, o paskui juos ir Vak. Europos kalbų pavyzdžius.

Tačiau čia kyla visai pagrįsta abejonė tokio vieno kilminio (etimologinio) pagrindo rašyboje pritaikymo visuotinumu. Viena, yra ir daugiau atvejų, kur mes savo rašyboje iš vieno principo iškrystame. Pvz. laušiu rašome su š iš garsų (iš lauž-siu, plg. bėgsiu iš bėg-siu), o lūšta su ž jau nebe iš garsų (būtu lūšta iš lūž-sta, plg. link-sta). Tai darome čia dėl vienodo rašytinio šaknies vaizdo, grafemos išlaikymo. Dar Jablonskis aiškino, kad čia negalime dvejaip rašyti vienaip tariamos tos pačios

šaknies prieš tą patį priebalsį t. Taigi vieną rašybos dėsnį kartais perkerta kitas.

Panašiai gali būti ir mūsų kalbamojo joto srity. Kai kiekvienas kasdieninėje kalboje vartoja pvz. Marijona, tai kodėl jis tą visai lietuvių kalbos turtu patapusį žodį būtinai turi rašyti Mariona pagal svetimą rašybą be joto? Ir žmonės nežiūri, kad savo kilme tai yra svetimas žodis ir kad dėl to jį reikėtų rašyti taip, kaip pvz. patriotas. Pagaliau ir nederėtų "versti" į vieną puodą tokio patrioto su Marijona, valerijonais, zakrastijonu, nes pirmojo io (=ijo) tebėra svetimas garsas junginys, o antrąjį jis persidirbtas iš ia (plg. rusų valerijana, angl. valerian šalia lot. valeriana). Tai kaip čia sulietuvintą garsų samplaiką dar svetima rašyba rašysime?

Panašių neišlyginimų skolinių tiek rašyboje, tiek tartyje yra ir daugiau; tai esu minėjęs pirmajame savo straipsnyje. Atrodo, kad tokio griežto išlyginimo ne tik praktika, bet nei kalbos mokslas būtinai nereikalauja. Tatai mūsuose yra jau tvirtinės ne kas kitas, kaip prof. Pr. Brenderis, pats klasikinių kalbų specialistas, rašydamas apie antikinių vardų lietuvinimą. Ligi šiol neteko girdėti, kad jam mūsų kalbininkai būtų pasipriešinę.

Apibendrinamas Pr. Skardžius savo straipsny tvirtina: "ligi šiol P. Jonikas dar nesugebėjo įrodyti, kaip iš tos balos (dabartinių joto rašybos priešybų. P. J.) išbristi, o kol jis to nepadarė, tol jo ilgoki išvedžiojimai nedaug naudos teturi".

Pirmiausia, čia skelbama nemaža naujiena, kad ne užsimanysieji rašybą keisti ir ją verstli visuomenę priminti turi įrodyti savo rašybos pranašumą, bet visuomenė turi teisinti savo įprastinę rašybą. O antra, kurie gi yra mūsų naujovinių išskaičiuoti aiškūs argumentai, kad jų siūlomoji naujovė joto rašyme bus lengvesnė ir geresnė negu dabartiniai ipročiai arba kad nieko geresnio negalima nurodyti? Man rodos, jog jau ir iš mano straipsnių matyti, kad: 1. jų siūlomas rašymas taip pat turi išimčių; 2. naujovinė rašyba dar neįrodė, kur yra joto nerašymo riba ir kad tuo būdu jų pasiūlytoje rašyboje išimčių bus mažiau; 3. jie negali bent kiek tiksliau suformuluoti naujojo rašymo taisyklės; 4. pats rašybos ipročių keitimas ir tuo būdu vertimas į senąjį rašymą įpratusiuosius persimokyti yra rašybos pasunkinimas; 5. naujasis rašymas ir nenuosakus, nes tiek svetimas (patriotas), tiek sulietuvintas (valerijonas) garsų samplaikas verčia rašyti pagal svetimą rašybą; 6. naujovinė rašyba nepateikė nusveriančių argumentų, kodėl tik joto nerašyme tesekame klasikinių kalbų ir Vak. Europos tautų rašybonis, o kitur bendrines svetimybės jau rašome iš garsų; 7. tie rašybos keitimai beveik nutilę, jog visų bendrinių svetimybinių rašymus su jotu nuosakiai derintųsi su garsine svetimybinių rašyba ir yra daug lengvesnis už bejotį rašymą.

Čia dar turiu įsakiu pabrėžti, jog aš — kaip tai ir iš mano straipsnių buvo matyti — senąjį rašymą ginu ne iš esmės, bet tik reliatyviai — kad jis tuo tarpu nepasirodo blogesnis už tą jį naująjį.

Bet aš nesu ir toks konservatyvus, kaip Pr. Skardžius poetiškais žodžiais mane nuspalvina: "Ne, šitoks rašymas, kurį jis gina savo sieksniuose straipsniuose ir konservatyviai šiausiai prieš mėginimą pašalinti niekno (mano pabrūkta. P. J.) nepateisinamas priešybės, yra ne kas kita, kaip neįbrendama bala".

Jeigu jau įrodysite, kad kaip tik dabar reikia skubėti su didesniais, principiniais rašybos keitimais, tai aš jau esu nurodęs be išimčių (bent pačioje joto taisyklėje) rašymą: rašykime jotą visose svetimybės, išskyrus minėtuosius tam tikrus svetimus tikrinius vardus, kuriuos (t. y. tam tikrą jų dalį) — jau pagal tikrinių vardų taisyklę — rašome iš kilmės, o ne iš tarties. Tad kodėl taip nerašote? Būtu dar labiau pažangūs, ir rašybą turėtų lengva, be neįnarpiojamų galvosūkių.

Dar pastaba ir dėl vieno antracinio dalyko. Pr. Skardžius norėtų "didesnio aiškumo ir tikslumo" dėl Marijampolės, nes, esą, "Marijampolės kilmė ir rašyba yra du įvairūs dalykai, kurių P. Jonikas, apie tai rašydamas, neturėjo sumaišyti". Nežinau, kur tas neaiškumas ir sumaišymas. Juk aš pirmajame savo straipsnyje prikišau naujojo rašymo atstovui S. B. nenuosakumą, kam jis, šalia marionas (be joto), rašo su jotu Marijampolė, nes šis vietovardis nesiskirtinas nuo marionų (S. B. rašyba) vienuolyno vardo. Vadinasi, aš aiškiai nurodžiau, iš ko šis vietovardis kildintinas. Bet jei man S. B. pasiteisina rašęs Marijampolė su jotu dėl Marija, tai aišku, kad jis, o ne aš tiesiai išveda Marijampolė (jos pirmosios dalies rašybą) iš Marija.

(GALAS)

despotizmo kankinama, minės jiems skleisti melus apie Lietuvą, tas irgi darosi panašus į juos, su panieka, kaip savo bu-delių talkininkus.

TREMTINIŲ NAMŲ PARENGIMAS

Ivyksta 1950 metais spalio-October mėnesio 29tą dieną -- Tremtinių Namų didžiojoje salėje, 2244 West 23rd Place, Chicago, Illinois

Programoje: Operos solistė **ANTANINA DAMBRAUSKAITE**, muzikas prof. **VLADAS JAKUBENAS** ir dramos aktoriai: **GASPARAS VELICKA**, **PETRAS MACYS** ir **EDVARDAS RADVILA** suvaidins 1 veiksmo aktualę komediją "CHICAGOS BURTININKĖ NEMELUOJA"

Pradžią 5-tą valandą vakare punktualiai Šokiams groja puikus **B. Pakšto** orkestras Bilietai gaunami prie įėjimo.

Visi Chicago's lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti. **RENGEJAI.**

PASTABA: Šeštadieniniai šokiai prasideda 7 valandą vakare.

Skaitytojų Balsai

PRIE GĖDOS STULPO JUOS!

Mūsų sodžius bylinėjosi be saiko. Kaimynai dažnai dėl sprindžio žemės išstus metus tasydavosi po teismus, ir dėlto dažnai net savo ūkius prarasdavo.

Kartą senas matininkas, kuris teismo dažnai būdavo kviečiamas ekspertu bylose dėl rubežių, man papasakojo dalyvavęs šitokioj byloj.

—Susiginčijo dėl rubežių du kaimynai. Byla nuėjo į teismą. Teismas paskyrė pažūrėti rubežių vietoj ir paėmė kartu mane. Atėjome į vieną ginčijamo rubežiaus galą ir klausiamie, ar čia tikras rubežius?

—Taip, čia, — sutinka abu kaimynai. Toj vietoj teisėjas liepia įkalti kuolą. Tada nuėjome į antrą lauko galą ir klausiamie: Ar čia jūsų rubežius?

—Taip, poneliai, tikrai čia, — vėl patvirtino abu kaimynai. Teisėjas liepė ir čia įkalti kuolą.

—O kaip rubežiusėjo nuo šito kuolo iki ano? — klausia teisėjas.

—Tiesiai, kaip šaute šovė, — aiškiai pareiškė ieškovas.

Teisėjas liepė man išvesti tarpų kuolų tiesią liniją ir ją kuolais pažymėti. Turint matuojamąjį instrumentą, tai nesunku buvo greitai ir tiksliai padaryti.

—Ar šitoks turi būti rubežius? — klausia teisėjas.

—Ne, poneliai, anas krūmas turi būti mano pusėj, — pareiškė ieškovas.

—Bet Tamsta sakei, kad rubežius yra tiesus; mes išvedėme tiesią liniją ir jei anas krūmas paliko kaimyno pusėj, tai jis jam, o ne Tamstai priklauso, — aiškino teisėjas.

—Taip, ponuli, rubežius tiesus, bet tas krūmas turi būti mano pusėj, kartojo užsispyręs ieškovas.

—Tai Tamsta nesutinki su

mūsų išvestuoju rubežiu, — dar paklausė teisėjas.

—Ne, ponuli, krūmas turi būti mano pusėj, — spyrėsi ieškovas.

Tokiomis ir panašiomis bylomis buvo apversti mūsų teismai. Kiek jos kaštavo bylininkams, kiek laiko sugaišino teismams, kokios peklos padarė jos kaimynų santykiuose, — kas visa tai apskaičiuos.

Miestų žmonės dažnai kivirčijosi dėl tuščios garbės, dėl pasakymo nevisai tinkamo žodžio.

Žodžiu, noriu pasakyti, kad ir vieni ar antri buvo perdėtai jautrūs, "umaravi", principingi ir užsispyrę dėl menkų asmeninių reikaliukų.

O kokie buvome, kai reikalas lietė visuomenę, valstybę? Ar taip pat užsispyrę, principingi ir jautrūs?

Ne, čia mes ir atlaidūs, ir be principų, o dažnai šitaip atvejais pamiršdavome net sąžinėjimo, padarumo pradus, lyg jie visuomenę liečiantiems veiksmams nebūtų reikalingi.

Keista, pav., bet juk faktas, kad vogti valstybinį mišką nebuvu nuodėmė net kasdien prie komunijos einančiam katalikui.

Mat, per ilgus metus nešdami svetimą jungą įpratome nebranginti valstybės turto, neįmokome kaip pridera jį branginti ir atgavę nepriklausomybę, neįpratome dėl viešo reikalo sielotis taip, lyg jis būtų savas, — per trumpas buvo laikas atsikratyti iš kartos ir kartą perduodamų papročių.

Kaip atlaidžiai, be principo reaguojame į visokių nusizengimus visuomenei net šiandien, rodo, kad ir šitie pavyzdžiai.

Nesena žydų tragedija. Visi žinome, kad tai hitlerininkų darbas, bet taip pat ne paslaptis, kad ir lietuvių tarpe atsirado mažas būrelis niekšų, kurie užtraukė šešėlį ant visos mūsų

tautos. Mes visi juos smerkiame, bet kaip kodėl menorime jų viešai prie gėdos stulpo pastatyti, lyg bijome, lyg galimės.

Žinome taip pat, kad vienas kitas buvo prisiplakęs prie vokiečių ir jiems šunišku atsidavimu tarnavo, bet aiškiai vengiamo juos nurodyti.

Tokie pat atlaidūs "mielaširdingi" esame ir visokiems lietiems visuomenės priešams, todėl jie sau ramūs gali mūsų tarpe sukinėtis; mes nežinodami ar dėl savo geros širdies jiems kartais pavedame net savo viešus reikalus atstovauti.

—Žemaitis

KANADOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Montreal, Kanada

Marijos Arlauskaitės pagerbimas

Montrealio lietuvių visuomenėje tarp kitų lietuviškosios veiklos veikėjų minima Marija Arlauskaitė, kuriai pagerbti šių metų spalio mėn. 22 d. Vytauto Didžiojo klube buvo suruoštos vaišės, į kurias susirinko virš 300 asmenų. Reikia pridurti, kad dėl klube mažų patalpų vaišės ruoštos privačia p. P. Juškevičienės iniciatyva, kas spėtina, kad priešingų atveju svečių būtų buvę keli kartus daugiau.

Peržvelgus Marijos Arlauskaitės lietuviškame bare nuveiktus darbus, tenka pasakyti, kad jina turi pačias geriausias tėvynės meilės savybes, t. y. mylėti savuosius tautiečius, juo labiau ištiktus nelaimių ar kitaip varge patekusius. Be seniau gyvenančių lietuvių Marija labai gerai pažįsta naujieji atvykėliai D.P., iš kurių tik rems nesusidūrė pirmosiomis dienomis Kanadoje, su josios vienokia ar kitokia pagalba.

Lietuviškoje veikloje Marija viena esti iš pirmųjų pionierių Kanadoje, kurios dėka pasirodė pirmoji lietuviškoje dvasioje spauda — "Nepriklausoma Lietuva".

Nors praėjusieji Marija išgyvenusi vargingus laikus, bet ją dvasioje niekas nepalaužė, ypač depresijos laikais kai daugelis mūsų tautiečių likosi užkrėsti Maskvos komunizmo bacilomis, su kuriais Marijai nemažai teko kovoti, tą kovą jina tęsia ir šiandien — kalbama Tautos Fondo prieikala — už Lietuvos išlaisvinimą.

Kadangi Marija giliai persiėmusi tėvynės meile, nenustaba, kad jai esti svetimos pasaulėžiūriškos rietenos, nors pati būdama giliai religinga, bet nerūšiuoja lietuvių didesniais ar mažesniais katalikais, — kas Kanadoje, o ypač Montrealyje tūlų "veikėjų" tarpe labai praktikuojama.

Tad Marija — ir toliau būdė — kaip tas neužgestamas tėvynės meilės aukuras, kuris nuolat kalba Dr. Vinco Kudirkos žodžiais:

"Lietuva tėvyne mūsų
Tu didvyrių žeme
Iš praeties Tavo sūnūs
Te stiprybę semia".

Pr. P.

—Pakistano spauda gana plačiai rašo apie Suomijoje gyvenančius musulmonus. Pasakojama, kad Suomijoje užsilikę musulmonai yra kilę iš Turkijos. Jie moka suomiškai ir turkiškai, turi savas organizacijas ir aukštus mokslus baigusius žmonių.

Brooklyn, N. Y.

LSS Brooklyn 19 kuopos susirinkimas

Šių metų spalio mėn. 13 d., penktadienio vakare, kaip visada, kiekvieno mėnesio antrąjį penktadienį brooklyniečiai socialdemokratai susirinko Lietuvių Atletų Klubui.

Susirinkimui, kuriame nemažai draugų atsilankė, pirmininkauti išrinktas drg. J. Pakalka. Susirinkime, kuris pašvęstas buvo administraciniams reikalams aptarti, svarstyti rengiamo banketo reikalai, kuopos veiklos praplėtimo ir didesnio intensyvumo problemos, antikomunistinės akcijos, į kurios komitetą ir kuopos atstovai įeina, uždaviniai ir santykiai su draugiškomis organizacijomis.

Veiklos ir organizacinio darbo pagyvenimo problemos sukėlė gyvas karštas diskusijas, ir tai galima skaičiuoti labai teigiamu reiškiniumi, jei mūsų judėjimo reikalai taip jautriai visų imami dėmesin.

Draugiškos organizacijos Lietuvių Atletų Klubas ir New Yorko Lietuvių Tarybos Tarptautinės Moterų Parodos Komitetas buvo atsineję tikių į savo parengimus, kuriuos kuopa nupirko. Šiam susirinkimui buvo numatyta drg. Dr. J. Valaičio paskaita "Bažnyčia ir Valstybė". Tačiau Dr. J. Valaičiui negalint dėl darbo susirinkime dalyvauti, paskaita bus skaitoma kitame susirinkime. —J. V.

Ieško poeto Garcia Lorcos kapo

LONDONAS. — Gerard Brennan, prieš pilietinį karą ilgus metus Ispanijoje gyvenęs britas, šią vasarą buvo nuvykęs į Granadą ieškoti poeto Garcia Lorcos kapo. Pilietinio karo metu falangistai nužudė šį poetą, o vėliau, kada laisvas pasaulis pradėjo juos smerkti, tai bandė bėda verstti ant respublikonų.

Brennan rado Granadoj kelis pažįstamus. Jis, išsikalbėjęs su kapų sargais, išaiškino, kad vien tiktai Granados kapinyne falangistai ir diktatūros šalininkai nužudė 10 tūkstančių žmonių.

Iš granadiečių Brennan patyrė, kad dar ir šiandien pavojinga kalbėti apie nužudytą Garcia Lorcos kapą. Paaškęjo, kad jis nužudytas ne Granadoje, bet artimame priemiestyje, vadina-

manį Viznar.

—Išgalėjus Azijoje komunistams, Australijos, Naujos Zelandijos, Malajų, Indokinezijos, Burmos ir Indonezijos žmonių pažiūros keičiasi apie japonus. Pirmą jie griežtai priešinosi bet kokiam japonų apginklavimui, bet šiandien nespriešintų Amerikos ir britų karininkų vadovaujamam japonų policijos daliniui.

5—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.—ŠEŠTADIENIS, SPALIO 28, 1950

MASINIS LIETUVIŲ SUSIRINKIMAS

KELLY HIGH SCHOOL AUDITORIJOJE -- 41ma ir S. California Ave.

Sekmadienį, October-spalių 29, 1950, 2:30 v. popiet

Ateikite, išgirskite kaip jūs galite išrinkti lietuvi John B. Brenzą Cook County Iždininku.

KVIEČIA LIETUVIŲ KOMITETAS

TAUPYKIT DĖL ATEITIES

Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.

KUR—kiekvieno taupomą indėlią yra apdrausti iki \$10,000 by an agency of the U. S. Government
KUR—pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama ant pareikalavimo.
KUR—visada buvo ir yra išmokama aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.
KUR—patarnavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.

TURTAS VIRŠ 5 MILIJONŲ DOLERIU.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SO. WESTERN AVE. JOHN PAKEL, President Telefonas: GROvehill 6-7575

AUTOMOBILIŲ PIRKĖJŲ DĖMESIUI!!

DIDELIS IŠPARDAVIMAS MAŽAI VARTOTŲ KARŲ

Chevrolet, Plymouth, Dodge Buick, Chrysler, Ford, Nash DAUG ZEMESNŲS KAINOMIS KAITUR. LENGVAIS ISMOKEJIMAMS.

Balzekas Motor Sales, Inc.

4030 Archer Avenue

Tel. Virginia 7-1515

"U WILL LIKE US" Nauja Chrysler'is ar Plymouth'is tuojau pristatom

Dabar! Jusu Sutaupos Yra Apsaugotos Iki \$10,000

JA Valstybių Prezidentas spalio 21 d. pasirašė Kongreso priimtą įstatymą autorizuojantį Federal Savings and Loan Insurance Corporation padidinti kiekvieno Taupytojo Fondo apdraudą nuo \$5,000 iki naujai nustatytos sumos \$10,000.

Jūsų apdrauda dabar yra dviguba. Štai jūsų proga pasidėti savo sutaupas visiškai saugiai. Pasirinkit įstaigą arti jūsų namų iš sekamo sąrašo ir pradėkite taupyti šiandien.

JŲSŲ APDRAUDĖ DABAR DVIGUBA...

Čia jums proga jūsų taupymoms nešti naudą jums su didesne saivsauga negu kada pirmiau.

Chicago Savings and LOAN ASS'N.

J. PAKEL, President
6234 SO. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.
GROvehill 6-7575

Lawndale Savings & Loan Ass'n.

3205 W. Cermak Road
Bishop 7-6530
CHICAGO, ILL.

Archer-Hoyne Federal Savings & Loan Association

3521 Archer Avenue
FRontier 6-1234
CHICAGO, ILL.

Hoyne Savings & Loan Association

4841 Milwaukee Ave.
Avenue 3-1231
CHICAGO, ILL.

People's Federal Savings & Loan Association

S. W. ROPA, President
1700 W. 21st Street
CANal 6-5465
CHICAGO, ILL.

Cragin Savings & Loan Ass'n.

JOHN J. BELTER, Sec'y
5200 W. Fullerton Ave.
BERkshire 7-2626
CHICAGO, ILL.

Metinį Balių su Perstatymu ir Šokiais

— rengia —
SIMANO DAUKANTO DRAUGYSTĖ
CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOJ
3133 SO. HALSTED STREET

Sekmadienį, Spalio - October 29, 1950 m.
Pradžią 5 valandą vakare. Įžanga \$1.00 su taksais.

Bus suvaidinta 2-jų veiksmų juokinga komedija "AŠ NUMIRIAU". Po perstatymo bus dainų ir šokių. Šokiams gros Pavo orkestras. Kviečiame visus atsilankyti. —VALDYBA.

Pardavėm modernišką T ir T taverną

2908 W. 63rd Street

Maloniai kviečiame visus į

šaujų atsisveikinimo baliuką

Šauni muzika ir skanūs užkandžiai.

ANTANAS ir ANTANINA DAUNIAI

Lapkričio Pirmą Dieną
Nauji Savininkai Užims
BALTIC INN

Bridgeporte plačiai visiems lietuviams žinoma puošniausia ir įrengta taverna, kuri randasi prie

3129 SO. HALSTED STREET

Susilaukia naujų savininkų, kurie atpirko namą su būtinu ir visais įrengimais.

Kviečia visus atsilankyti ir susipažinti

J. ir D. YLAJ

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Išpūdžiai iš SLA moterų kuopos banketo

Praeito sekmadienio, spalio 22 d., 134 SLA moterų kuopos banketas Syrenos svetainėje tik patvirtino pirmiau įgytą išpūdį, kad 134-ji SLA moterų kuopa turi daug narių, pasiaukojusių organizacijos labui. Be to, jos turi gabumą surengti ir malonius, draugiškus vakarus, kurie sutraukia nemažą gražios publikos.

Sekmadienio pobūvyje buvo kuopos metinis banketas, kuriame įvesdinamos per tą metą naujai prisirašiusios narės. Sessers K. Katkevičienės, tos ilgametės ir nepamainomos veikėjos, SLA nuolatinės organizatorės, dėka šmet 134 kuopa paaugo net 45 narėmis. Tai yra rekordas, kuris pasako daug ir pagirtino.

Vakarienei baigiantis, kuopos darbdėioji pirmininkė Emilija Millerienė pasveikino visus susirinkusiuosius, ir pristatė kuopos organizatorę p. Katkevičienę pradėti vakaro programą. P. Katkevičienė, nuosirdžiai pasveikinus susirinkusiuosius, pabrėžė kai kuriuos nuotykus iš organizatorės veiklos ir padėkojo savo bendradarbiams, seserims E. Millerienei, K. Mankienei ir S. Kalečienei, kurios pagelbėjo jai prirašyti naujų narių.

Prie ilgo stalo, savo naujų narių apsupty, sėdėjo p. Katkevičienė. O tu naujų narių atsilankė apie keturiasdešimt (galia, ne visos prisirašiusios galėjo dalyvauti), visos raudonomis rožėmis pasidabinusios. P. Katkevičienė pristatė kiekvieną susirinkimui. Pasirodė, kad, be mažos išimties, jos yra naujai atvykusios, gražios jaunos lietuvaitės, kelios visai jaunutės, viena vos tik ketverių metų. Beje, trys iš šių narių yra audėjos, kurios tęsia savo gražų darbą ir čia gyvendamos.

Publika šiltai sveikino pristatytąsias nareis, o dar šiltesni aplošimai lydėjo p. Katkevičienės kalbą.

Tolesnė programos eiga buvo rankose mūsų simpatingos ir veiklios, Amerikoje gimusios lietuvaitės Joanos Bučinskaitės. Buvo malonu pastebėti, kokia gražia lietuvitų kalba ir kaip gubiai Joana vedė programą.

Ji trumpai pristatė šiuos Vykdomosios Tarybos narius: p-lę E. Mikužytę, Dr. S. Biežį ir adv. K. Gugi. Buvo pristatytas svečias iš Westvilles, 18 kuopos pirmininkas vyskupas Z. K. V. partas ir vietiniai veikėjai: Petronėlė Gribienė, K. Mačiukas, Dr. A. Montvidas ir N. Gugienė.

Maria Dūkantiene pagal tėvus suklytę gyv. 3032 So. Emerald Ave.

Mirė 1950 m. spalio 24 d., 8 val. vakaro sulaukus 33 metų amžiaus. Gimusi Baisogalos mieste, gyveno Joniškio mieste, šiaurės apskr. Amerikoje išgyveno 18 mėnesių.

Paliko nuliūdę vyras Jonas, dukterė Irena, sesuo Lydia Latek, gyvena Californijoje, ir jos sūnus su šeima, giminaičiai: Tverijonai, Paparčiai, Kybartai, Stanislovas ir Louis Varpiotai, Skrodienė, Vaicekauskienė, Grigalavičienė, Schauman, Mačulai, Baker, Bukauskai ir kiti giminės, draugai ir pažįstami, Lietuvoje tėvai, 4 seserys, du broliai ir kitos giminės.

Kūnas pašarvotas A. M. Phillips kopl., 3307 S. Lituania Ave. Laidotuvis įvyks šeštadienį, spalio 28 d., 8:30 val. ryto, iš koplyčios šv. Jurgio parap. bažnyčia, o po gedulingų paminklų bus nuleidžiama į šv. Kazimiero kapines.

Visi a. Marijos Daukantiens giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvių ir suveikti jai paskutinįjį atpaminimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Vyras, Duktė, Sesuo ir Giminės.

Laid. Direkt. A. M. Phillips, Tel. Yards 7-4908.

Veiklus moterų klubas

"Gyvenimo vertė įkainuojama ne tuo ką pats pelnai, bet tuo, ką kitiems teiki".

Šiuk pasirinko prieš 26 metus Chicagoje įkurtas Lietuvos Moterų Klubas, kuris šiandien yra viena veikliausių lietuvių moterų organizacijų Amerikoje. Jam priklauso apribotos narių skaičius. Dabar klube yra tik 60 savo visuomeninė ar labdaros veikla pasižymėjusių moterų. Narių tarpe mes randame žymiausių Chicago biznesierių, profesionalų ir visuomenės veikėjų žmonas. Jos susijungė į šią organizaciją pasiryžusios dirbti Lietuvos reikalams, rūpintis labdara ir veikti socialinio bendravimo srityje. Klubas, jungdamas rinkines Chicago moterų jėgas, per ilgąmetį savo veikimą išvarė gilią vagą Chicago lietuvių kultūriniam, labdaros ir socialiniam gyvenime.

Klubas savo veikloje ypaci būvo jautrus senosios tėvynės, Lietuvos, rėmimo reikalams. Tuoj po pirmojo pasaulinio karo klubas daug padėjo medžiagiškai globoti po karo likusius našlaičius Lietuvoje, o Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo laikotarpyje palaikė lūko tamprausius ryšius su tėvų kraštu: siuntė savo atstovus į pasaulinį lietuvių kongresą Kaune, rėmė transatlantinius skridimus, rinko ir aukėjo lėšas ginklų fondui ir tt. Lietuvių pasirodymai pasaulinėje parodoje Chicagoje, žymesnių svečių iš Lietuvos priėmimai ir daug kitų plačiai visuomenei kartais mažiau pastebimų, bet labai reikalingų ir naudingų darbų Lietuvai buvo atlikti klubo narių pastangomis.

Kai po šio karo Lietuva išliko nelaimė, Chicago Lietuvos Moterų Klubas vėl sujudo dirbti nelaimingoms to karo aukoms gelbėti. Klubo narių pastangomis buvo per Balfo ir tiesiogiai pasiūsta daug siuntinių maisto ir drabužių tremtinėms į Europą. Klubas apsiėmė ir globoti 10 lietuvių našlaičių, siųsdamas jiems drabužių ir maisto. Pastaruoju metu klubas prašomas remti 4 lietuvių studentus, gulinčius ligoninėse Vokietijoje. Klubas sutiko ir jiems pagelbėti.

Nepamirštama ir savųjų tarpe čia, Amerikoje, esantieji pagelbėti, invalidai, ligoniniai ir seniai ligoninėse ir prieglaudose. Klubas narės laiko savo pareiga kasmet po kelis kartus atkankyti tuos nelaiminguosius, nuvežti jiems dovanų, gyvu žodžiu juos paguosti ir paskaidrinti jų liūdnamas dienas.

Sunku įsivaizduoti Chicagoje kurį nors didesnį visuomeninį lietuvių rengimą be to klubo ir jo veiklių narių paramos. Klubui pasiekti tai, kas įsiai šiandien yra, daug padėjo klubo veiklai vadovavusios pirmininkės kurių tarpe randamos šios plačiai pasižymėjusios Chicago visuomenės veikėjos: O. Biežienė, N. Gugi, O. Kirienė, D. Kuraitienė, Dr. S. Slakienė, O. Stankūnienė ir L. Vanagaitienė.

Šiais metais klubui vadovauja plačiai pasižymėjusi visuomenės veikėja Marija Rudienė. Ponia Rudienė yra stambaus Chicago pramonininko inž. Antano Rudžio žmona. Ji yra didelės plieno pramonės įmonės Rockwell Engineering Co. savininkė partnerė ir reikalų vedėja ir įvairių organizacijų narė.

—A.

A. Kreicman (Kreuchunas)

Prašomas atsiliepti

Laiškas iš užsienio yra atėjęs A. Kreicmano (Kreuchuno) vardu. K. Kreicman, prašomas atsilankyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., šio laiško reikalu.

Jeigu jis asmeniškai šio prašymo nepastebėtų, tai pažįstantieji jį prašomi jį apie tai painformuoti.

—N. Adm.

Pirkite tose krautuvėse, kurių garsinasi "NAUJENOSE"

Nori adoptuoti mergaitę

Anna ir Frank Sabal

"Misiuk, mes į jus didelį prašymą turim", — pasakė Frank ir Anna Sabal (Sabaliauskai), įėjus man į jų didžiulę geležies ir namų apyvokos prekių krautuvę 4912-14 West 14th St., Cicero 50, Ill., telef. Townhall 3-2216.

"Mano žmona įsigėdė dukrelę. Sūnų mes jau turim", rodydamas į sveikos išvaizdos 14 metų berniuką, savo augintinį, juokavo Mr. Sabal. "Žmona nuobodžiauja be draugės. Jūs, misiuok, kaip trenčtinė, gal galėtumėte mums šiame reikale padėti".

"Bandysiu", sakau. "Na, o kokį pagedavimų turėtumėte?" "Jokių, tik tiek kad būtų mergaitė maždaug 3-6 metų amžiaus. Ar ji būtų našlaitė, ar nelaimingos šeimos dukrelė, tas skirtumo nesudaro".

"Mes norėtume ne tik ją išauklėti, bet tikimės taip pat stipriai ant kojų pastatyti", aiškino p. Sabalienė.

Kas norėtų sudaryti kūdikui gražią ateitį, tesikreipia skubiai į šiuos taurius lietuvių minėtų adresu.

—Ona Zailskienė.

Roselandas

Ką veikia lietuviai demokratai 9 Wardo Lietuvių Demokratų Klubas paprastas susirinkimas buv spalio 17 d. Visų šventų parapijos svet., 10806 So. Wabash Ave.

Vienas naujas narys priimtas į klubą. Gautas pakvitavimas iš Chicago Lietuvos Tarybos už auką 100 dol., taipgi ir iš Balfo už 100 dol. auką. Klubas gausiai parėmė abudu fondus. Jei kiti taip paremtų, tai mūsų visų reikalai kitaip stovėtų ir būtų trumpesnis kelias į Lietuvos išvadavimą. Anot tos patarlės, sauso niekas neklausio. Mes patys turime pasirūpinti.

Vakaro rengimo komisija pranešė, kad pasamdyta lapkričio 18 dienai toji pat parapijos svetainė, 10806 So. Wabash Av. Šaukiamas visuotinis susirinkimas

Klubas rengia muzikinę programą ir kalbas spalio 29 d. 2:30 val. po pietų Visų šventų parapijos svet., 10806 So. Wabash Ave., Roselande. Įėjimas nemokamas. Prie durų gausite bilietukus veltui ir už juos dar gausite dovanų. Po susirinkimo visiems daug alaus veltui.

Komisija visus maloniai kviečia 18 dienai toji pat parapijos naujo šiose prakalbese.

B. Barniškis

PAGUODOS ŽODŽIAI

Jėzus sako: "Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti, ir aš jus atgaivinsiu!" (Mato Evang. 11:28)

ŽODŽIAI IŠ KNYGŲ KNYGOS, ŠVENTOJO RAŠTO! Veltui įsigyti Ap. Jono Evangelijos! LITHUANIAN MISSIONARY ASSOCIATION, INC.

(Lietuvių Misijos Draugija) P. O. Box 488, Chicago 90, Ill., U. S. A.

DANGISKA ŠVIESA!

Šeštadieniais pasiklausykite Lietuvių Krikščionių Radijo Valandos! WHFC (1450 k.); WEHS-FM (97.9 m.) 7:30 val. vakare!

Evangelikų pamaldos įvyksta sekmadieniais 3:30 val. popiet Raymond salėje, 816 W. 31-ma gatvė, Chicago. ĮSIGYKITE "DANGISKOS ŠVIESOS" PLOKSTELIŲ!

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

LIETUVIŲ LIUTERONIŲ PARENGIMAS
Sėkmadienį, spalio 29 d., 10:30 val. priešpiei Ziono lietuvių liuteronių parapijoje, 2225 W. Cermak Rd. ir Bell Ave. kampa, bus laikomos reformacijai minėti pamaldos. Po pamaldų vaikūčiai ir jaunieji atliks reformacijos šventei pritaikytą specialią programą. Pamaldose ir parengime giedos parapijos choras ir svečių choras, atvykęs iš Collinsville, Ill. Po programos bus vaisės. Maloniai kviečiami pamaldose ir parengime dalyvauti.
Pažymėtina, kad gruodžio 3 dieną minėtoji parapija minės savo 40 metų sukaktį. Ši parapija yra viena seniausių lietuvių parapijų Amerikoje.
—P. J.

DAUKANTO DR. JOS VAKARAS
Simano Daukanto Draugystė rengia savo metinį vakarą su programa ir šokiais spalio 29 d. Lietuvių Auditorijoje. Bus suvaidinta juokinga komedija, po vaidinimų dainos. Šokiams gies Ben Pavio orkestras. Durs atsidarys 3:30 val. po pietų, programa prasidės 5 val. —Narys G.

LINKSMAS POPIETIS
Visi maloniai prašomi atsilankyti sekmadienį, spalio 29 d. 4 val. po pietų į Lietuvių Auditoriją, 3133 S. Halsted St., (mažąją salę), linksmai praleisti popiečio, beriant kauliukus ir lošiant kortomis. Gausite gražių dovanų. Po lošimo bus arbata. Visus maloniai kviečia Lietuvių Moterų Draugija "Apsvieta".
—Rengimo komisija.

RAGANŲ NAKTIES VAKARAS
American-Lithuanian Social Club rengia kostuminį Halloween Party su šokiais šį seštadienį spalio 28 d., 8 val. vakare D. Šukio salėje, 118 Western Ave., Michigan City, Ind. Bus duodamos dovanos už gražiausius ir įvairiausias apdarus. Įėjimas veltui. Gerai muzikai griežiant galėsite smagiai laiką praleisti.
—M. Mikšienė, koresp.

RUDENS SEZONO ATIDARYMAS DELHI MIESTE

Pranešama Delhi ir visų kaimyninių vietovių lietuviams, kad š. m. lapkričio mėn. 4 d., seštadienį, 7 val. vakaro (standartinio laiko) Kanados Lietuvių Bendruomenės Delhi apylinkė rudens sezono atidarymui rengia linksmus šokius Delhi miestely, Main St., lenkų salėje. Grieš puki vietos lenkų kapela ir veiks alaus baras. Be to, bus kitokių pajavirinių. Visi lietuviai, norintieji linksmai praleisti seštadienio vakarą, maloniai kviečiami atsilankyti.
—Parengimų komisija.

Vienos dienos konvencija

Atsibus Nedėlioje, spalio 29 d. Pradžio 10 val. ryto ir tęsis iki 5 val. vakaro, svetainėje 5324 S. Halsted St., antros lubos. Bus kalbėtojų iš kitų miestų. Ypatiną svarbi paskaita bus kalbėta per S. Beneckį temoj: "Kristaus mokslas teikia išmintį", nuo 3 val. po pietų.

Maloniai yra kviečiami atsilankyti visi. Įžanga nemokama. Jokių kolektyvų nebus.
—Šv. Rašto Tyrinėtojai.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI NAUJENOSE

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu i Visas Pasaulio Dales
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YARDS 7-7398

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukt: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020.

URBA Gėlės Mylantiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviems, Papuošimams.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEVERLY 8-0005

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDESIO VALANDOJ
Saukite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
Prospect 6-0099 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rasime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. YARDS 7-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas Lafayette 3-0727
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ALFRED VASAITIS
1446 SO. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYMPIC 2-1003
J. LIULEVICIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YARDS 7-1138-1139
P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 7-0781
LACHAWICZ IR SUNUS
TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone VARDS 7-4908

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET TEL.: SEELEY 3-5711

SVEČIUOSE PAS SENUOSIUS LIETUVIUS AMERIKIEČIUS

PAS STASĮ IR MAGDALENĄ GRISIUS

Pikti gandonešiai leidžia gaudus, kad senieji lietuviai-amerikiečiai "nelaiki" dypukų. O kad tas neteisybė, tai pamatysime, kaip teko pasisvečiuoti senųjų lietuvių amerikiečių gerbiųjų Grisių šeimoje.

Jie gyvena tolokai — šiaurės Chicagoje, 5310 N. Lockwood Ave.

Dypukas Jonas Mildažis, buvęs Erlango medicinos fakulteto studencio, sėdėjęs prie "nacių" keletą metų kalėjime. Jis už pogrindžio veiklą areštuotas Kaune, patyręs Kauno gestapo visus malonumus, "pakorimus", mušimus, spaudimus į veidą, panašiai kaip tie žydai spaudė Jeruzolimoje į Pasaulio Išganytoją. Jis perėjo visus Vokietijos kalėjimus, susipažino su jų bado tvarka, mušimais ir kitais malonumais, kol atsidūrė Bavarijoje — Bayreutho kalėjime. Ten jis per plauką liko gyvas. Mat, Hitleris, baigiantis karui, norėjo surasti vietą savo štabui. Jis atvyko į Bayreuthą. Kažkokių būdu sužinojo anglai amerikiečiai, kad Hitleris yra Bayreuth. Jie pasiuntė apie 1000 orlaivių ir su bombardavo tą vietą, kur Hitleris buvo apsigijęs. Bet diktatoriai Aukščiausiojo akyse turi ypatingą pagarbą ir Dievo Apveizdos apsaugą. Hitleris iš Bayreutho 1 valanda išvyko anksčiau prieš bombardavimą, o gyventojai, kelios dešimtys tūkstančių, nuvyko pas Sv. Petrą prašyti malonės priimti juos į dangų. Taip Apveizda norėjo, kad diktatorius liktų gyvas. Laimei, kalėjimas mažai tencijavo. Jonas Mildažis ir kiti politiniai kaliniai liko sveiki ir gyvi. 1945 m. balandžio 13-14 dd. prisistatė Amerikos armijai, sugniuždė vokiečių esesininkus. Kaliniai liko nesunaikinti. Juos Amerikos armija išlaisvino iš kalėjimo.

Dabar tas pats kaliny ir dypukas savo sunkiu darbu užsidirbo ir net mašiną ("karą") nusipirko. Tas pats dypukas dabar veža mane pas senuosius lietuvių amerikiečius susipažinti.

O tas Chicago judėjimas, tempas, žalios raudonos šviesos taip vargina. Bet mūsų dypukas labai atsargus, visas šviesas ir to "eismo" labai gerai žiūri. Taip mes laimingai važiuojame.

Po 1-1/2 valandos važiavimo atsidūrėme šiaurės Chicago pusėje, 5310 N. Lockwood Ave. Maloni gatvė, švari, rodo, kad net ne Chicago gatvė. Chicago gatvės pasižymi primėtais popieriais, nešvara, dulėmis ir dūmais. O čia atrodo kaip kokiame kurorte: nė vieno popieriuo nematyti gatvėje. Namai išsiriškė, kai kurie gana skoningi, stilingi, panašūs kaip ir kaimo kopytelė — kažkas panašus į gotiką.

Prie vieno tokio stilingo namelio mūsų šoferis dypukas sustabdė mašiną ir sako:

— Jau mes atvažiavome.

Lipame lauk, einam prie laiptelių. Skambiname. Išėina jaunas, žvavus, gražus jaunikaitis. Tai Grisių sūnus Ričardas. Jis, nučiupęs akordioną, pasveikina mus su muzika ir su lietuvišku maršu.

Įeiname į vidų. Gražus, didžiulis kambarys, kilimais išklotas. Svaru, malonu pasisūti. Minkštos kedės, minkštos gražios sofos. Šalia sofos knygų krūva. Įvairios enciklopedijos, žurnalai, "Naujienos" guli ant stalo.

Susipažįstame su šeimininke Grišiene. Apyjaunė, energinga moteriškė. Pasisveikinus prašo sėstis. Šeimininkas Stasys Grisius kiek blogai jaučiasi, atėisęs vėliau.

Susidomėjome jaunu Ričardu.

Jis kokios 15 metų, aukštas, gražus berniukas, nepaprastai gražiai kalba lietuviškai, nors gimęs ir augęs čia, Chicagoje. Kaip vėliau pasirodė, Ričardas nepaprastai mėgsta muziką. Grišia akordeonu ir mėgsta klausytis iš "rekordų" lietuviškas dainas. Pati Grišienė atvykusi Amerikon 1929 m., kilusi nuo Marijampolės, energinga moteris, tikra Marijampolės "dėdienė".

Vėliau atėjo ir pats Stasys Grisius. Jis jau apie 60 metų, kiek suliesėjęs, liga jį kamuoja. Pats Stasys Grisius dar energingas žmogus. Jis visą gyvenimą, jau apie 45 metus, gyvena Amerikoje. Atvyko Amerikon po japonų-rusų karo 1907 m.

Iš pasikalbėjimų su Stasiu Grisiu paaiškėjo, kad Lietuvoje jis įgijo mažą mokslą, išmoko šiaip taip skaityti ir rašyti. Amerikoje teko dirbti sunkų darbą įvairiose įmonėse. Sunkiai dirbdamas, neužmiršo Lietuvos reikalų. Stasys Grisius ypatingai pasižymėjo Lietuvai kuriantis 1918-1920 m. Jis gerai pažino Joną Vileišį, kuris buvo atvykęs Amerikon rinkti paskolos bonų. Čia Stasys Grisius daug parodė sumanumo ir daug įdėjo energijos į paskolos rinkimo darbą. Iš visų rinkėjų jis sumušė rekordą, aplankydamas daugiausia asmenų. Tiesa, skaičiumi jis laimėjo pirmą vietą — nors suma buvo mažesnė už kitų. Jis važinėjo Lietuvos atstatymo reikalais su kitais į Washingtoną ir kitas vietas. Daug jis praleido Lietuvos reikalams savo sunkiai uždirbtų dolerių. Koks pasiryžimas, kiek energijos įdėta paprasto iš kaimo kilusio darbininko — sunku ir įsivaizduoti.

Taip dirbdamas, turėjo daug nemalonių, susikirtimų su stambesniais politikais. Bet grįžtame į Grisių namą. Šeimininkė Magdalena Grišienė, sūnui Ričardui padedant, gražiai paruošė stalą. Keptos vištos, įvairūs daržovių gaminiai, lietuviškos dešros ir kiti valgomieji dalykai — pasirodė ant stalo. Šeimininkė, sūnus Ričardas ir pats Stasys Grisius kvietė kęsti ir valgyti. Sėdint už tokio gražiai paruošto stalo nesinorėjo tikėti, kad tai paprasto Amerikos darbininko stalas. Ką sakytų, pamatęs tokį stalą, Sovietų Rusijos darbininkas, kuris juodos duonos nepakankamai gauna, o ką jau kalbėti apie keptas vištas, dešras ir kitus skanėsius.

Po pietų šeimininkė parodė savo gražų butą. Visur tvarka, švara, malonu pažūrėti. 2-3 miegamieji su gražiais paklotomis lovyomis, vonia, patogumais, sandėliukais. Visur švara, parvzdinga švara. Paprastas JV darbininkas, juodadarbis, dirbdamas vienas gali taip gražiai gyventi, kaip Sovietų rojuje gali komisarai. Sovietų rojuje, jei darbininkas gauna seną buržų išvietę, jis džiaugiasi, kad gali vienas gyventi. Čia darbininkas turi gražų, nuosavą, su visais patogumais, minkštais baldais namą. Jam tai nieko ypatinga, čia visų darbininkų panašūs namai ir įrengimai.

Vėliau Grisių mus vėl po 2-3 valandų pakvietė valgyti. Mes jau negalėjome daugiau išlaikyti ir valgyti.

Tuosyk sūnus Ričardas su savo akordionu palinksmino mus muzika, sugrodamas daug lietuviškų melodijų. Sūnus Ričardas domisi lietuviška muzika, lietuvių kalba ir knygomis. Jis mokosi Loyolos High School. Žinoma, jis moka gerai savo Amerikos anglų kalbą, bet, motinos ir tėvo įkvėptas, lietuvių kalbą ir lietuvišką dainą nepaprastai vertina ir gerbia.

Taip susipažinę su senais lietuvišiais amerikiečiais, gražiai priimti ir pavaišinti, gerėjomės ta gražia šeima.

Vėlai vakare, atsisveikinę ir padėkoję už vaišes, išvykome į savo namus. Važiuodami triukšmingomis Chicago gatvėmis, negalėjome užmiršti vaišių senųjų amerikonių lietuvių šeimoje. Grišiai išrašė ir sudarė afidevitus visai nepažįstamiems lietuviams Vokietijoje: Jonui Mildažiui ir Slakaičiui. Juos ilgesni laiką po keletą savačių maitino ir griežtai atsakė paimti užmokėsti.

A. G.

Kinijos komunistų valdžia pranešė, kad ji siunčia į New Yorką 9 atstovus. Amerikoje jie bus apie lapkričio 15 dieną, kad saugumo taryboje galėtų kaltinti JAV vyriausybę dėl pažeidimo Kinijos suverenių teisių Formozoje.

— Andrei Višinskis nusipirko didelį juodą "Cadillac" automobilį, įsikio sovietų vėliavę ir važinėja po New Yorką.

— Sovietų agentūros skelbia žinias apie Kinijos komunistų karo jėgų įsiveržimą į Tibetą.

Sako, vonioj laikanti žuvis

Mrs. Anna Starkus, 40 m., 4917 So. Marshfield Ave., buvo savo nuomininkės pakaltinta laikanti vienintelę visame name vonioj 40 auksinių žuvų, pastogę trisius, o taip pat dar žinėj 2 šunis.

Skerdyklų teisme Starkuvienė tai paneigė. Bet teisėjas J. T. Zuris įsakė ištirti namų sąlygas, o taip pat pavedė teismo psichiatru ištirti Starkuvienės sveikatą.

Starkuvienę skundė jos nuomininkė Mrs. E. McDermed, kuri sako, kad jos 7 vaikai negalę dėl tų auksinių žuvų vonioj maudytis.

— Vengrų valdžia skelbia, kad amerikiečiai ir britai stengiasi ją nuversti. Komunistai tvirtina, kad demokratinių valstybių atstovai nori grąžinti fašistinę valdžią. Nikas, ne patys komunistai, šiais tvirtinimais netiki.

ATIDAROMA BALETO MOKYKLA

BRIDGEPORTE, UKELIO SALEJE

3436 Lituanica Avenue

Priimami berniukai ir mergaitės nuo 7 metų amžiaus. Užsirašyti nuo 4-5 val. po pietų pas CESNĄ, 3442 Lituanica Ave. arba šaukite S. VELBASIS Hudson 3-0052.

PAMOKOS PRASIDĖS LAPKRIČIO 10 DIENĄ

DABAR \$10,000 Apdraudos

Naujas valdžios įstatymas dabar apdraudžia kiekvieną taupymo saskaitą šioje įstaigoje iki \$10,000. Naudokitės šia didesne apsauga

— TAUPYKITE ČIA kur jūsų pinigai daugiau uždirba.

DISTRICT Savings AND LOAN ASSOCIATION

Joe M. Mazeris, Secretary

3236 So. Halsted Street

J. PIKEL DRY GOODS STORE

HIGH GRADE MERCHANDISE

3401 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

MOTERIMS: nylon's, medvilnės ir kitokių rūšių kojinių, apatinių, kelnaičių šiltų ir rayon visokių mierių. Pažamų ir naktinių marškinų; taip pat vaikams, medvilnės suknelių ir kitokių dalykų. VYRAMS: apatinių baltinių išilginių ir kitokių, šiltų viršutinių marškinų; "sport shirts" ir išilginių vilnonių megztukų, pažamų ir naktinių marškinų; darbininkų kelnų.

Kviečiame apsilankyti mūsų lietuviškoje krautuvėje, kurioje rasite mandagų patarnavimą ir aukštos kokybės prekes prieinama kaina.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite išgydyti. Pabandykite BOROCYL OINTMENT, Jos pagelbės daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taigi vartojamos nuo egzema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskite Money Order arba nuvykite į: BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.

PRANEŠIMAS

Mums malonu pranešti, kad Federal Savings and Loan Insurance Corporation pakėlė apdraudą padėtiems indėliams nuo \$5,000.00 iki \$10,000.00.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION yra Federal Savings and Loan Insurance Corporation narys.

Todėl visi čia padėti pinigai nuo dabar yra apdrausti iki \$10,000.00.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1739 So. Halsted Street Tel. Haymarket 1-3317

Daily 9:00 A. M. to 5:00 P. M.; Thursdays 9:00 A. M. to 8:00 P. M. Wednesdays and Saturdays 9:00 to 12:00 Noon.

Tel. Virginia 7-6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1-3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone R.Epublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. Waterfall 8-3060
Prima kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak. išskyrant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal susitarimą.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Commodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
Beverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8
Tel.: PULman 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4945 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8;
Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas: YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsiliepęs virstuniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Serėdą pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas HEMlock 4-7899
Namų tel. HILtop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMlock 4-5849
Rezidencija HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antradi., Ketvirtadi. ir
Penktadi. 1:30-4; 7-9 vakaro
Treči. ir Šeštadi. tikslai susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. STASYS BUDRYS
IR
DR. MILDA BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5946 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.
VAL.: 2-5 ir 6-8, šeštadi. 2-4 p.p.
Tel. ofiso OL 2-3652, rez. YA 7-8283

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val.
kasdien. Šeštadi. nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p.
ir 7:30-9 vak. Šeštadi. nuo 2-4 p. p.
Trečiad. ir Sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: Virginia 7-2421

Ofiso ir Namų Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2-4 popiet, 6:30-8:30
vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. Hudson 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00-12; 2-3; 6:30-8
Trečiadienį uždarytas.
Antradienį ir šeštadi. vak. uždaryta.

7-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.—ŠEŠTADIENIS, SPALIO 28, 1950

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskyrant treč., šešt. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas: VINcennes 6-5900

Emerg. Tel. Kedzie 5-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antradi., ketv. 12-2:30
6-9 vak., penkt. ir šešt. 12-2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr., ir ketv. 3-5 v. v.
trečiad., penkt. ir šeštadi. 3-8 v. v.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telefon: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefon: Commodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų Trečiad. ir Sekmad.

KITATAUČIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. popiet, ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sėkmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

**NUO UŽSISENĖSIU, ATVIRU
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ**

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRU IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niešni ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekte LEGULO Ointment. Jo gydymo s ypatybės palengvina jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplėšimą tarp pirštų. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gydymo nuo visų išvirsnių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse arba atsiųskite money orderį į:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

Rakandų, Televizijų ir Jewelry sandėlis. Namams reikalingų reikmenų: šaldytuvų, skalbiamų mašinų, pečių garsiųjų, anglinių, aliejinųjų ir elektrinių. Geriausias pasirinkimas Chicagoje. Parduodama lengvais, daliniais išmokėjimais. Atdara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais.

3241 So. Halsted Street
Tel. CALumet 5-7237

Lietuviška dainų ir muzikos radio programa leidžiama iš WCFL, 1000 kil. stoties kas SEKMADIENI 5:30 po pietų Chicago's laiku.

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
IŠ STOTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare
Lietuviškos Vakaruškos
Tel. HEMlock 4-2413
7121 So. Rockwell Street,
Chicago 29, Illinois

Garsinkitės "N-nose"

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŲŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS.—DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY
3039 So. Halsted Street Tel. Victory 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

JOKIŲ TRUKUMŲ NĖRA
TOWN OF LAKE FURNITURE AND APPLANCE KRAUTUVĖJ
TUOJAU PRISTATOME

ŠALDYTUVAI:
GENERAL ELECTRIC
WESTINGHOUSE
PHILCO
SERVEL
INTERNATIONAL
NORGE
SKALB. MAŠINOS
PLYTOS (RANGES)

Walter Klash
Savininkas

TELEVIZIJOS APARATAI:
R. C. A.
ZENITH
ADMIRAL
ir
daug kitų
Grynais arba
išsimokėjimui

TOWN OF LAKE UTILITIES
1800-02 WEST 47th ir WOOD ST., KAMPAS
Telefonas: — LAfayette 3-7771-2

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVĖLU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei iššūkus, neturėsite jokių nemalonių.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKay, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Harrison gavo "atostogų"

Chicago Ave. distrikto policijos kapitonas Harrison kevirta dienį gavo 30 dienų "atostogų". Jį pakeičia kpt. William A. Balswick, ir dabar jis tvarkys artimosios miesto šiaurės salinių distrikta.

Kaip žinia, senato nusikaltimų tyrinėjimo komitetui jis pripažino gavęs iš gemblerio \$32,500. Tam laikui, kol eina tardymas, atleidžiamas iš tarnybos pasiprašęs pats Harrison, ir policijos vadas Prendergast tuoj pat jo prašymą patenkindo.

Kennelly ir Prendergast gria naujai paskirtąjį policijos kpt. Balswick. Prendergast sakė, jog jis esąs jo dešinioji ranka ir galėsias savo rajoną su tvarkyti, apvalyti jį nuo nusikaltimų, kuriuos iškėlė nusikaltimų tyrinėjimo komisija.

Balswick tuojau perėmė policijos vadovybę ir įsakė policininkams apeiti jo rajoną. Policininkai turį garbingai eiti savo pareigas.

Susirūpino ir gubernatoriaus

Indianos gubernatorių susirūpino Lake apskrities pareigūnų santykiais su kriminaliniais sluoksniais ir liepė generaliniam prokurorui pasiūlyti iširti ten sąlygas vietoje.

Kaip žinia, Gary nusikaltimų tyrinėjimo komisija kaltina, kad prokuroras Schwartz ir jo padėjėjas Blaz A. Lucas esą padėję susikalstamajam elementui.

Pasirenka iš demokratų ir respublikonų

The Independent Voters of Illinois siūlo balsuotojams lapkričio 7 d. rinkimuose ne balsuoti ištaisai už demokratų ir respublikonų sąrašus, bet pasirinkti iš abiejų tinkamesnius žmones.

Jis nepriklausomųjų balsuotojų grupę, įkurta 1940 metais, siūlo balsuoti už 45 demokratų ir 27 respublikonų kandidatus. Tos grupės tikslas stengtis leisti eiti per rinkimus į darbą nepriklausomiems liberalams; ji rėmė vad. naujosios dalybos ir teisingosios dalybos politiką.

Grupė nepasirūpino už kandidatus iš apskrities viršininkus. Siūlo rinkti šiuos demokratų: sen. Lucas ir JV senatą, M. Howlett ir valstybės židninkus, C. H. Engle ir viešojo instruktavimo superintendentus ir O. Smith ir aukščiausiojo teismo raštinkus. Į apskrities teisėjus, vietoj Jarecki, siūlo respublikoną Gr. Beardsley.

Į Cook apskrities kongresą siūlomi visi demokratų partijos nariai.

Mėras pas demokratų

Meras Kennelly padarė demokratams džiaugsmo, atlančkęs ketvirtadienį jų susirinkimą, Morrison viešbutį, kur dalyvavo 950 žmonių.

Jis pareiškė, jog partija turinti "stiprių bilečių" ir kad jis pirmą kartą šioj kampanijoj atlančkęs susirinkimą kaip demokratas.

Meras tačiau neminėjo demokratų partijos kandidatų vardais, kuriems jis pritarė.

PER 2 MINUTES ATĖMĖ \$12,100

Kai buvo ruošiamasi iš Erie Currency Exchange, 328 W. Erie St., vežti šarvuotų automobilių pinigų, išsiveržė banditai ir atėmė maišą su \$12,100. Per 2 min. jie pabėgo fordo automobiliu Nr. 1967754.

Lažybininkus veja iš pašto

Chicago pašto viršininkas John Haderlein paskyrė keletą pašto žmonių, kurie turės žiūrėti, kad pašto pastatė niekas nesiverstų lenktynių lažybų bilietų platinimu.

Šis paskyrimas buvo padarytas tuojau po to, kai pašto viršininkas gavo žinią, jog lažybos buvo priimamos pašto rūmuose.

Norėjo, kad žmona neprisikimštų — skyrybos

Mrs. E. G. Barrett, 20 m., 1217 Ridgeland, Berwyn, pareiškė, jog vedybinis gyvenimas buvęs toks malonus, kad jos apetitas ėmęs augti.

Bet štai jos vyras, 24 metų John, sugalvojęs naują būdą su mažintu jos 200 su viršum svarių kompleksijai (svoriui).

"Kiekvieną kartą, kai tik aš mėginavau valgyti, jis man mušdavo per pilvą. Net kai aš mėginavau paimti sausą pagruzdintą duoną", skundėsi žmona.

Kaipgi vargšų moterų neginai. Teisėjas pripažino jai skyrybas. Bet kai teisėjas dar norėjo jai tarti keletą žodžių, jos nebebuvo salėje. "Ji nuėjo truputį užkasti", paaiškino jos advokatas.

Matyti kareivių

Kada buvo retenybė Chicagoje pamatyti kareivių. Antrojo pasaulinio karo metu kareivių Chicagoje buvo gana daug. Čia buvo bent kelios kareivinės. Bet po karo visos kareivinės buvo panaikintos, tad ir kareivių tik pravažiuojančių tebuvo Chicagoje.

Dabar didmiesty būriais kareiviai vaikstinėja, o naujokai, mažus kraičius nešdamiesi, būreliais traukia į stotis ir tarnybą. Taigi atrodo, kad vėl laikai keičiasi.

MRS. BARKLEY PAS LUOSUOSIUS

Viceprezidento Barkley žmona Mrs. Alben Barkley, kuri atvyko į Chicago, buvo pagerbta luošųjų vaikų ir suaugusių draugijos. 7 metų paraližuota Janice Zimont, 4114 61st St., jai įteikė buketą.

Taisome klaidą

Vakarykščiame "Naujienu" numeryje (253) p. J. Grabau-Grabausko straipsnyje apie Dr. Juozą Ušą antroje skiltyje atspausdinta:

"ir rašė man, skatindamas mane rašyti Ligonijų Kasų reikalais", o turėjo būti atspausdinta "ir rašė man, kad jis pasiryžęs rašyti spaudoje bei ginti Ligonijų Kasų naudingumą idėją, kartu skatindamas ir mane rašyti Ligonijų Kasų reikalais" ir t.t.

Kiek kainavo paskutinis karas

NEW YORK, N. Y. — "American Freeman" apskaičiuoja Antrojo Pasaulio Karo aukas ir duoda tokius skaičius:

Karo metu gyvybės neteko 75 milijonai žmonių. Iš jų 26 milijonai žmonių žuvo įvairiose koncentracijos ir vergų stovyklose.

Karo metu buvo sugriauta ir sunaikinta 150 milijonų namų. Jei karo metu išleistos sumos būtų išdalytos JAV, Didžiosios Britanijos, Kanados, Australijos, Belgijos, Vokietijos ir Rusijos gyventojams, tai kiekvienai šeima būtų galėjusi pasistatyti 30,000 dolerių vertės mūrinių namų, 12,000 būtų galėjusi išleisti įrengimams bei baldams ir gavusi 40,000 dolerių gyvais pinigais.

Tas pats žurnalas pranašauja, kad Trečias Pasaulio Karas bus dar brangesnis.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė — PARDAVIMUI

NAUJAS moderniškas 2 flatų namas baigiamas statyti po adresu 2452 W. Marquette Rd. Apžiūrėkite. Bucernė, grosernė su mūriniu namu ir 3 flatais. Yra Marquette Parke. Kaina tik \$33,000. Du flatai po 5 kamb. mūrinis namas, centralinė šiluma ir garažas. Yra Marquette Parke. Kaina tik \$19,900. 4 flatų gražus mūrinis namas, 2-5 ir 2-3 kamb., stokeris ir garažas. Yra Marquette Parke. Kaina tik \$30,000. Kreipkitės prie: K. J. MACK-MACIUKAS 2439 West 69th Street Tel. PROspect 6-3140.

TEISINGO PATARNAVIMO PIRKINIAI

Medinis 3 gyvenimui namas \$10,000. Mūr. bungalow, apšildoma, \$10,500. Keturišalis mūr. namas \$24,000. Keturišalis ir šoras. Rendų \$412 ir mėnesį. Siulyk. 6 flatų mūrinis namas, mūriniai garažai, \$34,000. Kam reikės, paskolas padarysime už mažą nuosimtį ir be komisiš. Pirkdami arba parduodami namą su mano pagalba sutausite pinigą. Piginas ant medžio neauga, todėl taupykite progą gauti. Kas tau, tas ir daugiau turi, o kas neapsivalgęs permoka, tai pats save nukaužia. CHAS. URNICH (URNIK) 2500 W. 63rd Street, 2 lubos Tel. PROspect 6-6025.

PARDAVIMUI mūrinis 4 kambarių namas, viduje baigiamas darbas. Pirkėjas greitai galės užimti. Marquette Parko apylinkė, 7211 S. Troy St. Del platus informacijų kreipkitės pas John G. Mezlauskį, 6649 S. Mozart St., tel. GROvehill 6-6583.

4 KAMBARIŲ medinis, su rakan-dais, Chicagoje, 11300 South, 3400 West, \$12,000. Klein Bros., 3259 W. 111th St. HILtop 5-3511.

4 KAMBARIŲ mūrinis, besiplečian-čio Chicagoje, arti 11000 ir pietus. 3200 ir vakarus. \$13,200. Klein Bros., 3259 W. 111th St. HILtop 5-3511.

MŪRINIS, grosernė su 6 kambariais gyvenimui, Chicagoje, arti 11100 ir pietus, 3200 ir vakarus. \$21,000. Klein Bros., 3259 W. 111th St., HILtop 5-3511.

3643 SHAKESPEARE AVE. ATDARA apžiūrėjimui sekmdienį 11-4. Modernūs 6 apartamentai, 6-4 "In-a-door" lovos, 2 mašinu garažas. Galima tuoj užimti. Reikia imokėti \$10,500. Šaukite dėl susitarimo: DEarborn 2-0342, JUNiper 8-9272.

3 FLATŲ mūrinis, vienas apartamentas yra tuščias pirkėjų. Gera transportacija, arti bus linijos, 50 pėdų lotas. 5610 So. Menard Ave.

KAINA AKIS BADO Bridgeport centre Parduodamas 4 flatų mūrinis namas už \$7,500. Cash reikia \$4,000. Telefonuokit tarp 7 ir 8 vakare Taylor 9-2733

GERAS PIRKINYS 2 flatų mūrinis moderniškas namas po 6 kambarius. Karštu vandeniu šildomas. Stokeris. Vienas flatas tuščias. Galima pirkti su rakandais. Kaina \$14,800. Šaukite po 7 val. vak. GROvehill 6-7451

PIGESNIS UŽ BAKUŽE 18-tos gat. ir Halsted apylinkė 3 flatų namas už \$5,500. Reikia cash \$3,500. Telefonuokit tarp 7 ir 8 vakare Taylor 9-2733

5252 SO. MORGAN ST., 4 flatai po 4 kambarius, vienas 5 kambarių flatas beismonte, geras medinis namas ant cementinio pagrindo. Kaina \$11,500. 4 flatai po 5 kambarius, stokeris, geras mūrinis namas, geroj vietoj, Marquette Parke, netoli 62 ir Campbell Ave. Cash reikia \$8,000, likusioji suma kaip renda. \$26,500. George Waslo, 911 W. 59th St., Tel. WEntworth 6-4837.

7237 S. MAPLEWOOD AVE.

Pardavimui 6 kambarių mūrinis bungalow su 3 kambariais beismonte, 2 mašinu garažas Bus atidarytas apžiūrėjimui šeštadienį ir sekmdienį. Kaina \$17,500.

TURI BŪTI PARDUOTAS Modernus 2 flatų namas, krautuvė ir 4 kambarių flatas 1-me aukšte, 2 flatai 2-me aukšte (1 gausimas). Savininkas 2615 S. Keeler Avenue. Dienomis GROvehill 6-9567 arba REpublic 7-9246.

PARDAVIMUI 4 flatų namas, 1932 So. May St. Agentai neatsiūskite. Teiraukitės vietoje arba rašykite John Blazek, Rt. 4, Lake McCollum, McHenry, Illinois.

SEKMDIENIŲ NUO 1:00 IKI 5:00 APŽIŪRĖKITE 6405 So. Richmond Street 6 didelių kambarių mūrinių namų, 2 automobilių ir 1 automobilio garažas. Ivažiavimas iš šono, 35 pėdų lotas, dideli kambariai, ideališka vieta, šildoma karštu vandeniu. Kaina \$16,800.

NAUJAS sąrašas galvijų, dvarų, farmų, gerų marketų, central Arkansas. Owen Farm Agency. Conway, Ark.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė — PARDAVIMUI

MŪRINIS 6 butų, 3216 So. Morgan St. \$17,500. Imokėti apie \$8,000. 72-ros ir Champlain Ave. apylinkė 2 aukštų 4 butų medinis, insuliuotas. \$145 mėnesinių pajamų. \$12,500. Imokėti tik \$1,700. Du butų galima tuojau užimti. 5138 So. Emerald Ave. medinis dviejų butų (6 ir 4 ir vienas kambarius pastogėje). Dviejų mašinų garažas. Mėnesinės pajamos \$100. \$12,000. Imokėti apie \$4,000. 655 No. Lawndale. Dviejų aukštų 6 butų mūrinis. Karšto vandens šiluma. 4 mašinu mūrinis garažas. Mėnesių virš \$300 pajamų. \$35,000. Imokėti \$8,000. Savininkai duoda 4½ procentų paskola. U. KUTRA REALTY 1757 West 51st St. PROspect 6-7238 ar FRontier 6-3734

ARTI 67 IR KEDZIE Gražus 4 flatų mūrinis, 8 metų senumo, 2-4, 2-3 kamb., karštu vandeniu šildomas, stokeris. Tile prausykla, plieniniai cabinet virtuvėje, užuol medžiuk nubaigimai. Grosernė, delicatessen 2 aukštų mediniam name. Arti 61 ir Ashland Ave., karštu vandeniu šildomas, 6 kamb. apartamentas. \$9,500. Tavena, Western Ave. arti 69-tos gat., puikiai su rakandais direct draw, tap, televizija, renda \$80 ir mėnesį. \$6100. Arti 63 ir Campbell Ave., 4 flatų mūrinis, visi po 4 kambarius, garu šildomas, stokeris. \$27,000. Pašaukite Paul Kriksianus. MARVIN D. PATTERSON 3034 W. 63 St. Tel. HEmlack 4-200

2 APARTAMENTŲ mūrinis, 6 kambariai 1-me ir 6 kamb. 2-me aukšte. Karštu vandeniu šildomi abu flatai. Kaina \$12,000. Šaukite: BUTterfield 8-6385

PARDAVIMUI medinis 4 flatų po 4 kambarius namas. Flatas tuščias. Savininkas apiečia miesta. Kaina prieinama. Rendos neša \$133 ir mėn. Yra 46th St. ir Hermitage. Savininkas 4035 W. 69th Street. PORTsmouth 7-6663.

10916 SO. LAWNDALE AVE. 4 kambarių mūrinis, numatoma padaryti dar 2 priedinius kambarius, apšildomas namas. 38 pėdų lotas, 2 mašinu medinis garažas, 2 metų senumo. Užimti galima per 30 dienų. Turi parduoti tuojau. B. R. PETKIEWICZ 2555 West 47th St. LAfayette 3-1083.

FARMS FOR SALE Ukiai PARDAVIMUI 200 AKRU \$4400. Modernus namas, tuščia didelė barnė, 2 mylios i miestelį, kiti trobesiai. Nemokamai sąrašas. Jay King, 226 Washington, Wisconsin Dells, Wis.

DANSVILLE, MICH. 135 akrai, 10 akru muck, geri trobesiai, grįstas keltas, arti viešos, ir katalikų bažnyčios. \$15,000. Kreipkitės Clarence Diehl.

NAMAI, farmos, bizno progos, įvairaus didumo ir brangumo. Rašykite dėl sarašo. Decker Realty Service, Inc., Paw Paw, Michigan.

FOR RENT—IN GENERAL Bendrai—Rendai FURNISUOTAS 4 kambarių flatas iš priekio, antros lubos, vedusiai porai arba dviem vyram. 3422 South Morgan Street.

RENDON 4 kambarių apartamentas, garu šildomas, 1255 N. Artesian, antros lubos, klauskite M. J. Kiras, 2419 Potomac Ave.

TO RENT—WANTED Ieško Renduoti

DIRBANČIAI porai be vaikų reikalingas 2, 3 arba 4 kambarių butas, be baldų. Tarpe Western ir Cicero gatvių pietinėje daly. Šaukite nuo 7 val. vakarais. REpublic 7-6579.

FURNISHED ROOMS—TO RENT Gyvenimui Kambariai KAMBARIAI VYRAMS Furnišuoti, dideli, šviesūs ir parankūs. Šviežiai atremontuoti, renda pigi — \$15 mėnesiui. LITHUANIA HOTEL 1606 So. Halsted Street Tel. TAYlor 9-2733.

IŠNUOMOJAMAS 1 furhišiuotas kambarys. Šiltas vanduo, galima virti. 2037 Canalport Ave., užpakalinės durys.

RENDON miegamasis kambarys. Galima virtuvę vartoti. Pavieniam arba vedusiai porai. ENglewood 4-9578.

IŠNUOMOJAMAS didelis miegamasis kambarys vyrai Marquette Parke. Šaukite Yards 7-6510.

MARQUETTE Parke išnuomojamas vyrai kambarys su valgiu arba be valgio. Paul Gričius, 6614 S. Sacramento Ave.

GRAŽUS apšildomas kambarys su "shower", pinnas aukštas. Tel. LAfayette 3-1421.

IŠNUOMOJAMI 2 kambariai senam vyrai, senai materiai. 3256 S. Union.

MEGAMASIS kambarys. Jeigu norima, tai kambarys su valgiu. Pusė bloko i rytus nuo Western. 6801 So. Claremont Ave.

KAMBARYS be valgio viengungiu vyrai, katalikui. Teiraukitės šeštadienį, 4534 So. Hermitage, 2-ras aukštas iš gatvės.

HELP WANTED—MALE Reikia Darbininkų

MUMS REIKIA TUOJAU • Punch Press Operatorių • Floor Men • Welders • Shear Men • Maintenance Ivaiziomis pakaitomis. Bonus mokamas dirbant naktimis; apdraudus planas, apmokamos atostogos. Turi kalbėti ir suprasti angliškai.

ALGONQUIN TOL & DIE CO. 4908 W. Flournoy St. Tarp 8:30 ir 11:30 ryto.

PIN SETTERS Nights, part time or full time 6—11:30 P. M. Good working conditions. FAETZ and NIESEN 5961 N. Ridge—near Clark St.

ODOS DARBININKO Odos darbai prie "Orthopedic braces". Batsiuviu patyrimas naudingas. Šaukite DANube 6-4050.

REIKALINGAS restorane virėjas. Šaukite nuo 7 iki 9 val. ryto ir nuo 5 iki 7 val. vakaro. Telefonas: DANube 6-4238.

WOODWORKER Must be able to work from sketch. FINISHING DEPARTMENT HAND Must be able to mix colors and handle paints. DISPLAY OPPORTUNITIES, INC. 205 W. Madison Ave.

STOCK KEEPER WANTED 26 to 42. Permanent, good salary, pleasant working conditions. Free hospitalization and sick benefits. AMERICAN TECHNICAL SOCIETY 850 East 58th Street Midway 3-4700.

VYRAI! Ar jūs domitės geru, apskritus metus pastoviu darbu, kuris lengvai duos \$6,000 iki \$10,000 per metus? Jeigu taip, tai Mr. Hood išlavin uždirbti šią sumą parduodant aliuminum langus nuo šalčio ir stietelių. Kreipitis WARREN WINDOW CO., 12053 So. Halsted St.

SANDERS REIKIA Nuolatinis darbas. Tūščia mokėtis ir viršvalandžiai. THE HARMONY COMPANY 3633 So. Racine Ave. LAfayette 3-0721.

HELP WANTED—MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių VYRAI IR MOTERYS Matykite mus tuojau įvairiems — raštiniu, dirbtuviu — patyrusiu ir nepatyrusiu darbu. Daug turime darbų restorane. Anglų kalba pagaidijama, bet ne būtina. ATLAS EMPLOYMENT SERVICE 6219 S. Halsted St. WE 6-8401 Iėjimas Ace Teatro koridoriuje.

AUDITORIJOS restoraniui, 3133 So. Halsted St., reikalingas indų plovėjas ar plovėja. Kreipitis po 1:00 val. popiet.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos TAVERNA Hyde Parke, gerai einas biznis. Televizija, shuffle board, vėlesnė licensija (license). Plaza 2-9017.

TAVERNA pardavimui: išvystytas biznis, su kambariais. 3364 South Halsted St.

MARQUETTE PARKE rendon taverne su barais ir įrengimais, 4 kambariai užpakalyje. 6630 South Western Ave. Tel. WALbrook 8-5077

PARDAVIMUI taverna, 518 E. 79th St. Rakandai, televizija, elektros fainai, elektrinis registras. Visiškai įrengta taverna. Stewart 3-9354.

PARDAVIMUI arba rendon P & S Taverna. Šaldukių įrengimai, gyvenimui kambariai. Televizija. Prieinama kaina. 4343 So. Wood St.

PARDAVIMUI TAVERNA Priežastį pardavimui patirsite vietoj. 3329 So. Lituania Ave.

TAVERNA pardavimui: nepajėgia apsidirbti. Matykite savininką. 3337 SO. HALSTED ST.

TAVERNA PARDAVIMUI, "direct draw", 4 kambariai užpakalyje, išdirbtas biznis. 3234 W. 111th Street.

PARDAVIMUI arba mainymui mažas "hardware" storas, arba priėjimui partneri. Prieinama kaina. 3207 WALLACE STREET.

MAŽAS groserio ir mėsinės biznis, 5 kambarių namai, 17 akru žemės. Pastas moka \$86 ir mėnesį. Kaimo apylinkė. Barker Real Estate, 204 S. Westnedge, Kalamazoo, Mich. 2-0327.

PARDUODU PIGIAI batų taisymo dirbtuvę, geroj vietoj, ir išnuomui du kambarius. 7752½ S Racine Ave., Chicago 20, Ill.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIESE"

HELP WANTED—FEMALE Darbininkių Reikia

HAND CHOCOLATE DIPPERS Patyrimas reikalingas Skirtingomis valandomis, dienomis ir naktimis darbas. Daugelis darbininkams naudingų dalykų ir prekių nuolaidos privilegijos. Atsiskite amžiaus patikrinimą ir Social Security kortelę ateidami.

Employment ofisas, 3 aukštas Nuo pirmadienio iki penktadienio 9:15 ryto iki 5 po pietų.

MARSHALL FIELD and CO. 111 No. State Street.

Reikia MERGINŲ IR MOTERŲ prie Filling Orders ir Pakavimo Patyrimas nėra būtinas.

WALTER FIELD CO. 600 Fulton Street (1 blokas į žiemus nuo Lake St.)

MOTERŲ IR VYRŲ RANKOMIS SIUVĖJŲ SIUVAMŲ MAŠINŲ OPERATORIŲ PROSYTOJŲ BENDRAS DIRBUVĖS DARBAS CLERICAL HELP

Buvusieji tremtiniai, kurie domisi šiais darbais, turėtų kreiptis. Patyrusių pageidaujame, bet nėra būtina. Aukščiausias akordinio darbo mokesčio ratas.

HART SCHAFFNER & MARX 728 W. JACKSON BLVD.

KNYGRISĖS MERGINOS PATYRUSIOS ar NEPATYRUSIOS Šaukite GRaceland 7-1344

REIKALINGA SLAUGYTOJA Tuoj reikalinga slaugytoja, dirbusi kaip gailestingoji sesuo arba bent turinti toje srityje patyrimo. Anglų kalba nereikalinga. Atsiliepkite: Box 3256, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

STENOGRAFĖ Generalinis darbas raštinėje. Pareigos asmuo 18—30, pavienė, nuolatiniai, gera alga; maloni darbo aplinka. Hospitalizacija dykai. 35 val. 5 dienų savaitė. HAYmarket 1-8320. Miss B.

TARNAITĖS TAVERNOJE Pastovus darbas. Geras mokestis ir tarnagrašiai (tips) Atsišaukite: 40 S. Halsted St.

BENDRAM namų darbui, lengvam virimui; nėra sunkus skalbimo. Naujas ilgas "ranch type" namas gražiame miškuotame kaimo sąuldydyje. Automatiški elektriniai įrengimai. Turi būti prielanki vaikams. Turi kalbėti kiek angliškai. Savas kambarys ir maudynė. Aukščiausia alga. Vietos palidymas reikalingas. 6825 No. Tonty Ave. Rodney 3-3324.

SWITCHBOARD RECEPTIONIST By La Salle St. Investment House. Must be neat in appearance, intelligent and have knowledge of stenography. (Previous business experience not necessary. Pleasant working conditions with good opportunity for advancement. For appointment phone RANDOLPH 6-3736

JĖGA SIUVAMŲ MAŠINŲ OPERATORIŲ REIKIA Aukščiausias mokestis. Reguliarūs pakėlimai. Pilnos privilegijos, puiki ateitis. WHEELER PROTECTIVE APPAREL, 224 W. HURON ST. Superior 7-3948.

MISCELLANEOUS Įvairūs BRIDGEFORTE visi perka maisto reikmenis pas WALTERI BOGUŠA ir BRUNO MACIANSKA, 3428 So. Lituania Ave. Yards 7-3934. Užlaikom visus lietuviams mėgstamus maisto produktus. Išdirbam specialiai geras dešras. Ir pagal užsakymą.

MUSICAL INSTRUMENTS Muzikos Instrumentai PARDAVIMUI naujas akordionas HONER Tanko VM, 120 bosų, 12 registrų (switches). TAYlor 9-4443 nuo 6 vakaro.

BABY Grand piano ir kitokie rakandai. Taipgi 6 duoblių lotas Oakwood kapinėse. Rogers Park 4-7477.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE Autai ir Sunkvežimiai PARDAVIMUI

STRATFORD MOTOR SALES Autor. Hudson Dealers nuo 1917 m.

VARTOTŲ KARŲ SKYRIUS TIKTAI ŠIA SAVAITĖ, KAD PADARYTI VIETOS NAUJIEMS AUTOMOBILIAMS, KURIUS DABAR GAUNAME.